

1883
1884

SIGRID BACKMAN

VINDSPEL

BORGÅ
HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

SIGRID BACKMAN

VINDSPEL

BORGÅ
HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

SIGRID BACKMAN

VINDSPEL

BORGÅ 1913, BORGÅ BOKTRYCKERI

En dag sitter väntan vid gårdens grind och spejar gladt utåt vägen, välbehagligt lyssnande till ljuden, som från köket klinga ut i solskenet och lifva tystnaden med glada beställsamma kvinnors prat, mortlars klang, klirrandet af fat och skålar, som ordnas.

Nyss var hon inne i rummen och log åt solskenet, som sväfvade under takens hvithet, på golfmattornas ljusa väfnader och de guldstickade gardinernas tyll. Hastigt kysste hon björklöfsbuketten, som solade sig på matsalsbordet, stannade undrande på tröskeln till det lilla hörnrummet, som var ännu mera ljust än de andra. Skiftade det icke i rosa alldeles som de nyplockade hvit-sipporna på bordet under den beslöjade spegeln!

Ett annat rum var större. Där funnos stora skåp fyllda med böcker. Bilder af blåa haf, nätta främmande städer, porträtt af män och kvinnor gjorde väggarna glada och lifvande. På ett stort bord vid fönstret lågo många papper, somliga fullskrifna. — Här rastade man med arbetet, ty hon, väntan, rådde i dag öfver gården. — Sakta smög hon sig ut i trädgården och fann sin egen bild i ett kvinnoansikte, ty gårdens ensamma härskarinna väntade sin unga väninna och guddotter från den stora staden.

Ute på vägen hörs hästens jämna tramp för ett lättrullande åkdon. Den väntande lyssnar, lämnar glädtigt sin låga stol under björken och går ut genom grinden.

— Helma, Helma, jag ser dig! ljuder en glad röst från vägen, och i ett nu har den unga gästen stigit ur åkdonet och skyndar mot grinden på den mellan tallarna slingrande barrhala stigen.

— Jag ser dig, jag ser dig! vinkar Helma leende.

Hunden Ilo, som försofvit sig i solskenet på kökstrappan, lyfter plötsligt hufvudet och rusar skällande ut genom grinden.

Men det är ju blott en flicka med ett leende ansikte, som kommer där tillsammans med henne han tillhör. Han böjer skamset hufvudet och viftar ifrigt på svansen. Och

då den främmande flickan klappar hans hufvud och säger: Ilo, Ilo, nu måste du också hålla af Astri, som skall bo i hvita gården, — då viftar Ilo ännu ifrigare och blinkar: Jag blir din vän, jag blir din vän, du goda flicka.

Kirkas och Maja, gårdens unga hushållerskor, komma ut i trädgården. Deras glada ansikten betrakta den komna med blyg nyfikenhet. Man växlar vänliga ord och blickar, frågar och svarar med leenden.

Väntan har lämnat sin plats åt glädjen att fröjdas i gården.

Så tyst är vinden på kvällen, att man från gårdarna på andra sidan sjön kan höra, då kvinnorna hojtande drifva in boskapen. Man hör klara barnröster, som ropa på kalffarna i aldungarna vid stranden, man hör båtar sakta susa genom vassen, då de ros till strand af ensamma färdmän, som komma hem till kvällen. Ända från kyrkbyn hemtar den sofvande vindens andedräkt ljud, som tystna i hvita gården.

Med lyckliga ögon blickar Astri ut öfver trädgården, där hon står på den stora, öppna trappan. Kirkas, som just iordningställer bordet till aftonmåltid i det fria, betraktar förstulet hennes ansikte. Inne hos fröken Helma finnes en bild af en sju-, åttaårig flicka. Under bilden står skrifvet: »Fars prinsessa». Nu vet Kirkas, hvem den mörk-

håriga, finhyllta prinsessan är, fastän bilden visst blef gjord för tio år sedan.

Gårdens värdinna, som dröjt en stund i sitt rum för att genomläsa några bref, skyn-
dar glädtigt ut till sin gäst.

Den storväxta Maja har sysslat i växt-
huset och går med tunga steg genom träd-
gården. Hon ser belåten ut, stannar en
stund att granska vattenkärlet, som står under
tackrännan vid kösknuten, och då hon går
uppför trappan, klappar hon i förbifarten så
kraftigt om gamla Ilo, att han morrar.

Bordet är dukadt. Under muntert prat
sätta sig de fyra kvinnorna till aftonvarden,
som ätes utan skyndsamhet och oro, liksom
i förbund med kvällens långa, ljusa skymning.

I köket har man redan slutat sysslorna. Maja öppnar dörren för Ilo, som förnöjdt slickande sig om munnen långsamt lunkar ut på trappan. Sakta stänges dörren åter, och man hör intet mer af hushållerskorna.

Men Astri har ännu mycket att tala om för Helma, och bädden därinne i det nätta hörnrummet lockar henne mindre än den ljumma kvällsluften ute på trappan.

— Hör, Helma! så sade mor och syskonen: Dröj icke länge borta, man blir tung af att bo i ödemarken. — Men fastän mor är mor oeh syskonen syskon, som man älskar, längtade jag dock alltid bort från den stora staden med de många främmande människorna, de höga husen och gatornas bullrande vagnar.

Så tyst den vägen är, som från stationen leder hit! Så tyst! Som stora flick-

ögon blickade sjöarna efter mig och träden hängde nyfikna öfver gärdesgårdarna. Men det såg icke skjutsgossen, ty då jag bad honom sakta farten, såg han småleende på mig och frågade, om det syntes någon ekorre i skogen. Vi åkte genom små nätta byar, där det var så tyst i gårdarna, så det såg ut som bodde där ingen utom hönsen, som spatserade i trädgårdstjapporna. Så kommo vi till en stor skog, och jag bad gossen stanna, ty jag gladde mig så mycket åt några unga björkar, som speglade sig i en liten sjö. Men gossen såg åt andra sidan, och så sade han alldeles utan oro: Där sprang ju en räf! En räf, Helma! — Så stannade vi icke, förrän jag såg dig och hela gården och allt detta, som är underbart som en saga.

Helma ser leende på Astris unga ansikte och säger blott: Berätta ännu något.

Astri ser fundersamt utåt sjön.

— Hafvet, som är kring staden, där hemmet och mor är, det är också något underbart. Men det har en annan tystnad än

sjöarna. Det är så stort, att jag ej vågar andas, då jag blickar långt utåt. Det är som en stor sångare, som sjunger så, att man icke kan säga något med ord. Men då stormvinden far öfver det stora vattnet, kan man höra en gammal guds dånande stämma. Jag tänkte, han vredgas visst öfver människornas orättvisor i de kringliggande länderna. — Jag blef allvarsam. — Men då sade mig en gång en våg, som vinden förde så högt mot stranden att den kysste min skospets: Barn, far till det inre af ditt fagra land, till sjöarna, som hviska mildt som kvinnor, din själ är ömtålig, och du blir sorgsen af hafvets oro. — Och nu är jag ju midt inne i det fagraste landet, det egna landet, säger Astri och ser gladt på Helma.

Men Helma säger: Tala ännu om något från staden, du kära.

Astri sitter tyst en stund, och Helma säger icke något.

— Helma! börjar Astri åter. — Mor sade en gång till mig: Lifvet känner du icke. — Men jag tänkte: Har jag icke ögon till att

se och öron till att höra. — Ensam gick jag ut att vandra på en stor gata. Jag mötte många människor, fäder och mödrar, systrar och bröder, eller många af dem, som visst bilda det som är lifvet. Men somliga hade alltför sorgsna och missmodiga ansikten och andra åter kanske alltför glada. Jag såg vagnar, som mjukt rullade fram på den släta stensläggningsen, och i vagnarna lutade man sig bekvämt mot mjuka karmar. Samtidigt såg jag en gammal kvinna, som såg mycket trött ut, streta fram på gångbanan bärande en alltför tung börda. Jag såg unga kvinnor, med blickar likt dämpadt oroliga lågor, lättjefullt vandra på promenaderna, liksom väntande något af vårluften, som sänkte sig öfver staden. Så såg jag små barn, som stodo i gathörnen och sålde tidningar. Andra sutto på stentrapporna och utbjödo blommor. Jag märkte, att många barn sprungo barfota på de ännu kalla gatorna; jag stannade och frågade en gosse: Hvarför är du utan skor? — Därför att jag icke äger några, sade han och såg

ned på sina röda fötter. Men i detsamma sade han så gällt, att jag ryckte till: Köp blommor! — Han sålde anemoner, nattviol-
ler och helt unga konvaljer. Jag glömde gossens bara fötter och köpte blommorna för blommornas egen skull.

Men när jag sedan vandrade hemåt, tänkte jag åter på det, som icke gjorde mig glad. Och då man helt obekymradt sade mig: Sådant är lifvet! då tänkte jag: Människornas lif är icke vackert. Det är orättfärdigt. Nu vet jag det. Nu känner jag lifvet.

Men jag är ju en flicka, jag kan icke tala högt till alla de tanklösa, sorgsna, trötta och alltför glada, min röst skulle icke höras. Och det är endast de små barnens hufvuden man kan fatta mellan sina händer och säga sakta: Låt oss vara goda! — Och jag for bort från staden, hvars själ icke ändrar sig efter min tanke, och jag vill också tänka på sådant, som fröjdar mig. — Jag är glad att vara hos dig. Du skrattar icke åt mig, om jag alltför länge stannar att betrakta en blomma, ett ansikte eller solskenets lek un-

der löfverket. Du fattar min tystnad lika väl som det jag kan säga med ord.

— Du kära, säger Helma, du har kanske alltför tunga tankar, du är ung och ömtålig. Så tillägger hon glädtigt:

— Se på syrenernas ännu ej utspruckna blomklasar, där sträcker sig ett helt fång in genom ditt öppna fönster. Snart komma rabatternas alla blommor, som ännu gömma sig, och då stannar visst din längtan hos dem hela blomningstiden, och du stannar hos mig. Båda växthusen stå fulla af allehanda ömtåligare blommor, som väntat på dig.

Det lyser en glimt i Astris ögon, och hon går på tå nedför trappan. Välbehagligt sträcker hon ut armarna och säger sakt: Är tystnaden någonsin djupare?

I detsamma höres i skogsbrynet gökens lustiga rop. Förvånad ser Astri upp till Helma på trappan.

— Det är maj, säger Helma leende. Och Astri hviskar ut mot skogen: Somna, sommarfågel, klockan är tolf.

— Ja det är tid att gå till hvila, du är visst trött af färden, säger Helma.

— Trött är jag icke, kanske litet sömnig och glad, svarar Astri och går med dröjande steg åter uppför trappan.

Men ännu länge stå fönstren öppna i hvita gården, som ville man fånga in all doft från skogen och länge lyssna till majnattens tjusande tystnad.

Solen bildar en guldkil på bäddens fina hufvudkudde. Astri vaknar. Hon är sömnig och trycker kinden med en lycklig suck mot kudden. Men solskenet, som snart gjuter sig öfver hela bädden, håller henne vaken. Hon vänder sitt ansikte mot solen och tänker: Sol, sol, det är maj ännu, du får blott kyssa min kind, mitt hår och min mun — men vänta till juni och juli, då du är het och full af glöd, då skall du få kyssa min fot, min barm och min skuldra. Jag vill möta dig därnere vid badstället, och jag skall afkläda mig inför dig i jublande fröjd. Och då är det sommar, sommar!

I ett nu är hon uppstigen från bädden, och hastigt gör hon sig i ordning till morgnåltiden.

Innanför matsalsdörren stannar Astri i undran öfver tystnaden. Sofva alla ännu? Hon frågar klockan, som står i vrån. Den säger åtta. På bordet finnes ingen morgonfrukost. Hon går att öppna ett af fönstren, sätter sig på fönsterbrädet, skuggar ögonen med handen och blickar ut i solskenet, som ligger öfver trädgården och öfver de längre bort liggande ängarna, skogarna och sjöarna. Ingen vind blåser. Intet är som skapar oro. — Jag är lycklig, tänker Astri, för solens skull, för blommornas skull. Jag andas och ler utan oro.

Sakta öppnas dörren till köket, och den nätta, ljushåriga Kirkas kommer in med teet. Hon hälsar med ett förvånadt leende.

— När vaknar man i hvita gården, frågar Astri.

— Mycket tidigt, svarar Kirkas, men vi tänkte, att gästen från staden skulle hvila sig längre.

— Jag ville icke sofva bort morgonen. Tro mig, jag är icke i släkt med staden. — Men säg mig, Kirkas, huru länge har Ni varit i gården, och från hvilken by har Ni kommit?

— Två somrar och två vintrar har jag varit i gården, och nu blir det den tredje sommarn. Jag är från skogstorpet där bortom sjön.

— Och Ni längtar aldrig härifrån?

— Nej, säger Kirkas. Det kommer ju stundom på kvällen någon liten oro i hjärtat eller hufvudet, liksom en nyfikenhet på något annat. Men då vår värdinna läser upp för oss historier ur böcker, då hon berättar för oss om händelser i andra länder, är det som hade man rest de långa vägarna och skådat allt med egna ögon. Då blir man åter lugn.

— Ja, det visste jag ju, säger Astri, nickar gladt till Kirkas, som med lätta steg

går ut ur matsalen, och hon tänker: Jag håller af dig Kirkas.

— Astri sätter sig vid bordet och börjar smaka på kakorna, som frestande dofta i fatet på det nätt ordnade bordet.

En dörr öppnas, Helma tittar in från ett angränsande rum, skrattar och säger:

— Men du är ju sömnig ännu! Astri skyndar glädtigt till Helma.

— Se på mig! Det var solen, som väckte mig. Den kom in och såg så länge på mitt ansikte, att jag vaknade.

— Men det har du redan förlåtit, du som älskar solen, säger Helma och går att servera teet.

— Ja, svarar Astri och tänker redan på något annat. — Hvarför skrifver du böcker, Helma?

— Helma ser uppmärksamt på Astri och svarar strax: Därför, att det är mig en stor glädje.

— Men hvarför skrifver också du om kärleken, eller det, som sammanför männen

och kvinnorna? Är detta så stort, säg, Helma!

— För de flesta det starkaste, säger Helma, och skjuter brödfatet till Astri.

Astri tar en kaka, men börjar icke att äta. Nästan hviskande säger hon: Jag har också skrivit i en bok om de käraste ting. Men boken är sådan, att ingen främmande kunde förstå den. Till far, som är död, kunde jag skriva allt i många små bref, som han kunde förstå och älska. — Kände du fars hjärta?

— Det tror jag, säger Helma hastigt, och ser ned på sin hand, som prydes af en säregen ring. Men strax ser hon åter leende på Astri.

— Du ville ju tala om din bok.

Det glänser i Astris ögon och hon börjar tala mycket allvarsamt.

— Då boken ligger slutet, är den som en vitklädd flicka, som döljer sitt ansikte. Den är så vit som ett moln, som vinden om sommarn lekande blåser ut på himlen. Den har intet namn. Dess dräkt prydes

endast af en bild af fuchsians första blomma.

Då jag var tolf år hade farmor en blomma, som hon kallade Kristi bloddroppe. Hon var mån om blomman, och den stod alltid i solskenet allena vid ett af fönstren. Farmor talade icke mycket, men därför var hon hvarken sorgsen eller ledsen. Nästan allt fick jag tänka ut om hennes lilla bokhylla, om bilderna på väggen och om blommorna, som växte i krukor på fönsterbräderna. Men ingen blomma var så vacker som farmors älsklingsblomma, fuchsian. Jag älskade den. Och utan att jag visste det, hade i min tanke födts en sång om denna blommas egenheter. Jag gjorde mig en bok och ville skriva upp min sång. Men i mitt hjärta fanns så många tankar, som jag kunde säga ut med så många olika ord, att jag blef nästan skrämmd af lycka. Och innan kvällen hade jag skrivit en lång historia om fuchsiablommans hemligheter. Sedan skref jag något till hvarje blomma jag lärde känna, om dem, som om sommarn växte

på ängarna, vid bäckarna och i skogarna. Och de kommo mig alla så nära, och jag älskade dem som hade jag känt dem redan innan jag föddes. — Helma, så sade syskonen: En blomma är blott en blomma. — Men en blomma födes, upplefver mycket och dör. Hon har många vänner och solen själf kysser henne. Hon är mera än ett smycke af guld och rikare än en ädelsten, ty hon har många hemligheter i sin stjälk och mycken glädje samlad i sin krona.

Astri ser på Helma, men då Helma icke säger något, fortsätter hon: Så har jag skrifvit om sparfvorna, om sommarfjärilarna samt om det jag fattat af stjärnorna, som om vinterkvällen lysa på himlen.

Men när tiden gått tre år framåt, hade jag blifvit så gammal att jag skulle till nattvard i kyrkan. Det var en stor och märkvärdig händelse. Man skulle säga: jag tror, jag tror, fastän man tänkte: jag undrar och har icke förmåga att tro. Och därför skref jag i min hvita bok: — Du, du som älskat och dött, se på mig. Jag har visst ingen

tro, men jag älskar Dig. Jag älskar Dig därför, att Du hjälpte de sjuka, sorgsna och trötta. Jag älskar Dig därför att Du älskade blommorna, fåglarna och de små barnen, andras barn. Jag älskar Dig för de ord Du talte på berget. Jag älskar Dig därför, att Du utan fruktan sade inför kejsarne: Det är jag. — Ditt sätt att lefva är mig frälsning till en stor glädje. Men inför Din död blir jag blott upprörd och känner en stor sorg öfver mänskornas gränslösa hårdhet. — Helma! Då man tänker så, måste man ju också säga så.

— Du kära, säger Helma, har du ännu skrivit något?

Astri tänker en stund och så säger hon leende: — Ja, jag har skrivit om solen, som är öfver alla. Hon tar från skålen en sockerbit, sticker den hastigt i munnen och ser uppmärksamt på, hur Helma ordnar om blommorna i glasvasen. Så börjar hon åter prata.

— Om den makten, som sammanför männen och kvinnorna, har jag ingenting

kunnat skrifva. Jag känner den ju icke. Men jag har läst om hurudan den kärleken är, som de begära af hvarandra. De taga ju allt, allt, alla tankar taga de af hvarandra och lämna intet annat kvar än ett bundet hjärta. Jag fruktar för den kärleken. Jag vill vända mitt ansikte från den och värja mina ögon med handen. Du vet ej Helma, hur rik jag är, allt är mitt eget, mitt hjärta och mina tankar och mina båda händer, som intet begära.

— Här i ödemarken får du visst behålla din rikedom, säger Helma och ser ömt som en mor på Astri. — Men man råder icke alltid ens öfver sitt eget hjärta. Blommorna och träden äro ju icke vindarnas herrar. De böjas och skälfva och gifva sin doft och fågring, då vindarna smekande spela i trädgårdarna och på ängarna. — Men låt oss nu tänka på något annat, låt oss gå ut i trädgården.

Det är en mycket varm dag. Astri och Maja komma från skogen. Astris röda hätta lyser ända till gården, då de komma fram ur skogsbrynet. Maja bär i sitt förkläde en stor knippa torra kvistar, som hon samlat till bränsle. Hennes svettiga ansikte skiner af belåtenhet. Men Astri ser stundom nästan bekymradt på Maja. Hon ville säga alldeles vänligt: Trampa icke så tungt Maja! Hör du ej, hur det suckar under dina steg. Tänk på alla små blommor och myror, som dö under dina breda fötter! Men, tänker Astri — Maja är visst mycket tung, hennes barm är ju under tröjan som stigande vatten i en trång bädd. Hennes spändt uppsnurade hårfläta väger visst mer än ett stort kålhufvud. Man kan därför icke säga något

till Maja. — Och Astri går lätt på tå bredvid Maja och säger blott: Se, se så vackra blommor, som växa på vägarna. — Men Maja skrattar åt Astri som åt ett lekande barn.

Då Astri kommer in i sitt rum, lägger hon sig på den lilla soffan och somnar. Skogens tunga, söfvande dofter ha sugit sig in i hennes ögonlock. Hon sofver länge.

Klockan i matsalen slår två klingande slag. Astri vaknar och ser i detsamma genom fönstret, huru Maja kommer genom grinden med vattenämbaret. Hon börjar tänka på Maja som icke kunde se, att skogen är så vacker som den är. Och det, som Maja gjorde åt det unga trädet! Hon sade: — Jag måste göra mig en rifva. — Och så gick hon till en ung björk och skar, innan jag visste af det, en stor flik från dess fjuniga, mjölkhvita stam. Jag såg hur det unga trädet skalf af smärta. — Hur kunde du, Maja? Ser du det gapande såret! Maja såg frågande på mig och sade: — Jag gör ju bara en näfverrifva. — Men en näfver-

rifva är en dyrbar flik af den unga björkens sammets hud. — — — Kirkas har sagt mig, att det är en ung hosbonde, som vill taga Maja till hustru. Jag undrar öfver detta. Kan man hålla af Maja?

Då jag om kvällen sitter på trappan, och vinden sakta smekande far öfver vår hvita gård, och jag knäpper mina händer och lyssnar, då tror Maja, att jag är sorgsen, och hon ömkar sig öfver mig och säger: — Lilla fröken, så ensam Ni är. — Jag säger intet, jag nickar leende och tänker: Stackars Maja, så blind du är, som ej kan se, hur aftonvinden kysser mig, och hela sommarn, som är kring mig lik en omfamning. Och då solen glöder och färgar sjöarnas vatten i purpur, och skogarnas skuggor blifva djupa och svarta, och jag säger till Kirkas och Maja: — Låt oss vaka till midnatt och skåda härligheten! Då sätter Maja sig med oss på trappan. Hon tittar blinkande på solnedgången, börjar om en stund gäspa, stiger långsamt upp och slår med handen åt aftonrodnan på samma sätt som man

gör åt en bukett af pappersrosor och glitter. Så går hon och låser grindstugan och boden och smäller till bastudörren, som stått på glänt. Då allt är stängdt, går Maja in och lägger sig. Sådan är Maja. Kan man älska Maja? — — —

Astri väckes ur sina betraktelser af en knackning på dörren. Det är Kirkas, som söker i hela huset efter värdinnan. Till gården har kommit en ung man, som önskar tala vid husets härskarinna.

— Ack, det är den nye trädgårdsmästaren från den stora byn på andra sidan sjön, säger Astri. Han kommer för att se trädgården. Vår värdinna har visst gått till torpet i skogen. Hon väntade mannen redan igår. Jag skall tala vid honom. Bjud honom att vänta i matsalen. Kirkas gör en förstående nickning och går.

Astri går genom rummen i hopp om att ändå finna sin värdinna hemma. Endast husets svarta kattunge dansar i ett af rummen som en hvirvelvind och skjuter från soffans karm som en pil till Astris fötter.

Hon tar det lekande djuret i famnen och går till matsalen.

* * *

Det är en högväxt ung man med ett friskt ansikte, som hälsar Astri med en bugning och säger sitt namn.

Astri räcker honom handen med orden: — Ni kommer från den stora byn på andra sidan sjön?

— Ja, svarar den främmande något undrande. Och innan han hunnit säga något vidare, har Astri redan upplyst: — Vår värdinna är icke hemma, men jag tror mig kunna ordna köpet af blomplantorna och visa Er de sjuka krusbärsbuskarna. Den främmande ser road ut. Men Astri märker icke glimten i hans ögon, ty kattungen, som hon hållit i händerna, klättrar upp och rufsar henne i håret. Hon försöker lösgöra sig från de små tassarna, men de äro som kardborrar, och den unge mannen måste skynda henne till hjälp. Men katten blir förnärmad, spottar åt mannen med öfverty-

gelse och far som en blixtnad ur rummet. Den främmande skrattar, Astri skrattar och hon märker att den unge mannen är vacker. Hon undrar öfver hans ljusa hår, hans ögon och hans fina händer. Hon ser hastigt liksom misstroende på honom och säger: — Ni är väl den nye trädgårdsmästaren, som skulle komma för att se om våra blommor?

Då säger den unge mannen godmodigt leende: — Nej, jag är icke den väntade nye trädgårdsmästaren. Jag har kommit från vår stora stad i söder och har uppställt en altartafla i kyrkan i byn. Pastorn berättade mig i dag om den ensamma hvita gården vid ljungheden. »Traktens underbaraste gård», sade han. Strax gick jag till stranden, sköt ut en båt och rodde öfver sjön. Jag fastgjorde båten vid den lilla bryggan därnere och kom ända upp till grinden. Och innanför grinden fanns en trädgård och midt i trädgården ett lågt, hvitt hus. Jag stannade lyssnande och såg. Sakta öppnade jag grinden och steg djärft på trädgårdens tysta gångar. En obetvinglig lust att göra några

bilder af denna tysta gård, väcktes hos mig. Och därför står jag nu här för att begära tillåtelse att få förverkliga min önskan.

Astri känner en lätt rodnad på sitt ansikte, men säger lugnt och liksom pröfvande: Ack, Ni är målare! Vår värdinna nekar sällan till något. Jag tror mig kunna gifva Er tillåtelse att göra de bilder Ni önskar. — Men säg, kan Ni måla solskenet, som ligger på väggarna och fönsterrutorna? Får Ni det fatt, då det glittrar under löfverket på gångarna i trädgården? Kan Ni gissa hvar det finns, då det lyser från vallmoblommorna?

— Jag gissar att det finns ett solsken, som är blommornas eget, fastän de nog fått det af den stora solen, säger den unge mannen lifligt. — Men de gömma det i sina kalkar och höja sina hufvuden. Vallmoblommorna äro de mest solfyllda, men de tåla icke vinden. Har Ni märkt, huru kort deras lif är? En kvällsvind kan bortföra hela blomman.

— Ja, säger Astri och ser undrande på mannen, som vet något om blommornas hemligheter.

— I dag tillåter vinden mig dock icke att fånga solsken från trädgårdsgångarna och fönsterrutorna, säger den unge mannen småleende. — Hör Ni, hur han spelar därute och gungar själfsvåldigt i träden! Och molnen kör han rakt mellan oss och den stora ursolen. Jag måste vänta tills han somnar, af sina egna melodier. Jag får komma en annan dag.

Han gör en långsam bugning till afsked. Men hans blick dröjer länge vid Astri. Hon märker det, och då hon räcker honom handen, säger hennes korta blick: Ingenting begär jag, och intet vill jag gifva.

Men hon följer den främmande nedför trappan och ser efter honom ännu, sen han sakta stängt grinden efter sig, och långsamt vandrar mot stranden genom talldungens pelargångar.

Då Astri åter kommer in i sitt rum, går hon till spegeln, lyfter långsamt dess fina tyllslöja och betraktar noga sitt ansikte. Och hennes skälfvande tanke hviskar: Det är vinden, som krusar insjöns djupblå yta. Men

lugn bor i djupet, och mot kvällen blir grumlet till klarhet. När jag kammar mitt hår till natten, skall jag stå inför dig, min spegel, du, som är sann och ingenting döljer, och du skall finna min blick lugn, sömning och lycklig. Till i afton klockan tio skall slöjan täcka dig. Ingen annan än jag får se sin bild i dig, ty du är min. Jag aktar dig, min skatt, framför allt för solen, som är starkare än du. Den skulle bränna dig och grumla dig och taga all din glans, och du kunde ej längre säga mig sanningen. Solen är för dig, som vinden för insjöns spegel, som grus i källan och lika farlig som jag anar, att människans brännande blickar äro för unga kvinnoögon. Akta dig, låt slöjan täcka dig!

I trädgården blomma nu de gladaste blommorna, ty det är midsommar. Astri går till rabatterna, lyfter på fuchsiornas tunga blomknoppar, till rosorna går hon och tänker: De äro alla som små barn, som låta lyfta sina ansikten, och som man kysser på kinderna.

Där kommer Helma genom grinden med ett tennstop i handen. Astri skyndar att möta henne. Med glädtig min visar Helma stopets innehåll.

— Finns det redan så mycket smultron i skogen, säger Astri, och gör en förvånad figur med munnen.

— Ja, och ännu mycket mera, svarar Helma. — Jag har redan smakat mig mätt. Tag nu dessa att fröjda dig med, men gå sedan att plocka andra. Ty de vänta alla

just däruppe i solbacken. Somliga gömma sig under bladen, men sök upp dem, de äro stora, nästan mörkröda och tunga af saft. Och de, som öppet glänsa i solskenet de ropa: tag oss, tag oss!

Astri smakar på ett och ett af bären, så tar hon flere åt gången. Hon är nöjd och säger icke något.

Men Helma stannar vid en krusbärsbuske och säger bekymradt: Aldrig kommer min trädgårdsmästare.

Och nu får hon höra historien om den oväntade gästens besök.

— Helma! Innanför grinden skall han komma, midt in i trädgården. Tänk, om han ändå icke aktar blommorna. Han bar sitt hufvud så högt — slutar Astri sin berättelse.

Men Helma ser gladt på Astri och säger blott: Låt oss tro det bästa om den främmande unge mannen — och hon skyndar in till sitt arbete.

Astri hör, hur Kirkas och Maja skratta i stora arbetsrummet. Hon skyndar uppför kökstrappan.

— Kan Ni inte komma ut och skratta i solskenet, säger hon, och ser turvis på de båda flickorna, där hon står i dörren.

Men Kirkas skjuter blixtsnabbt spolen och slår till en tråd på sin väf och säger: Jag ville göra lärftsväfven färdig i dag.

Astri går och bjuder henne bärstopet. Kirkas smakar på bären och lämnar stopet leende tillbaka. Astri går till Maja, som sitter i den långa träsoffan stickande strumpa. Maja sträcker ut sin hand. Astri fyller den med de präktiga bären sägande: Vår värdinna har själf plockat dem. Maja skrattar, slår i sig bären i två tag och börjar åter sticka. Men Astri ställer stopet på soffan, fattar Majas stickning mellan fingerspetsarna och ser ömsom på stickningen och på Maja.

— Men Maja, en mansstrumpa gör Ni ju, en mansstrumpa, och så tjock, så sträf och så ful!

Maja säger intet, men hennes stora ansikte rodnar.

Astri tar sitt stop och går mot dörren. Men nu har Maja tänkt ut en sak, och hon

säger brådskande: Lilla fröken, jag skall gifva dem åt min broder.

— Strumporna ja, säger Astri, som redan tänker på något annat. Hon nickar gladt och går ut.

Astri går i trädgården och tänker: — Så lycklig som nu har jag visst aldrig varit. Icke ens då, när jag var liten. Då fanns det nog så många sorger. Då fick man icke bo på landet, där det fanns ängar, skogar och mycket blommor. Och fick man midt i hettaste sommarn vistas på någon landtgård, var det just så länge, att man lidelsefullt hann förälska sig i kalffvarna, som hoppade mellan strandens albuskar, och kycklingarna, som spatserade på den gröna gräsplanen. Men så en dag fördes man af ett otäckt rusande tåg åter till staden, där far hade sin tjänst och mor mycket att ordna i hemmet. Och borta voro skogarna, ängarna och alla blommorna, kycklingarna och de små lammen, som voro så hvita och rädda! Och man grät länge om kvällen, tyst, så att in-

gen visste det. Ty far och mor voro fatiga. Och de hade äldre barn, syskonen, som sletto skor och strumpor och behöfde så mycket. — — —

Aldrig fick man heller en sådan docka, som man sett i ett butikfönster. En sådan docka, som man längtade att få hålla i sin famn och vyssja till sömn. — — —

Det fanns andra små flickor, som ägde sådana dockor, som kunde sluta sina ögonlock, dockor, som kunde, då man helt litet tryckte på dem, säga mamma, dockor, hvilkas armar man kunde ställa så, att de sträcktes emot en. — — —

Men då vi lekte i en stor trädgård, där det icke fanns några blommor, lämnade de små flickorna ofta sina dockbarn liggande på näsa i den dammiga sanden. De klädde dem spritnakna och föreställde sig icke alls, att dockorna fröso. Jag kunde aldrig förstå dem. — — —

Jag hade också en docka, en gammal docka, som jag ärft af äldsta syster. Den var icke vacker. Dess näsa var sliten. Dess

svarta peruk hade lossnat i limningen. Men hon kunde sluta sina ögonlock. Jag vårdade henne, tvättade hennes glansiga ansikte, kammade försiktigt den löst sittande peruken, och så gjorde jag åt henne kläder, de allra nättaste kläder. Och jag älskade henne. — —

Så en dag, då jag gjort henne en hatt, som jag med en liten nål fäste vid peruken, ville jag gå ut till lekplanen. Men just då jag kom utanför gårdens port, kom en häftig vindpust och förde med sig dockans hatt och peruk. Jag blef först häpen. Men då jag såg dockans skalliga hufvud, som hade ett stort hål midt i hjässan, blef jag förskräckt och började springa efter den bortflugna hatten. — Där kommo några skratande pojkar springande emot mig. — Jag minns dem alla så tydligt. — En af dem fick syn på dockhatten, som låg i rännstenen. Samtidigt såg han mig komma springande med dockan tryckt mot bröstet. Och i ett nu hade hans smutsiga fot trampat den lilla hvita hatten alldeles platt. Och de andra pojkarna skrattade åt mig och min

docka. Jag kämpade med gråten. Jag gömde dockan under mitt lilla, spända förkläde. — Men gossen hade stungit sin bara fot på nålen, som höll ihop peruken och hatten. Och snopet haltade han bort med sitt muntra sällskap. — Men jag tog icke upp hatten, ty den var smutsig. Min docka skulle icke bära en hatt, som man trampat i smutsen, nej aldrig. Och jag grät icke, nej icke, fastän mina läppar darrade och det skymde för ögonen. — — —

Jag minns, hur jag började gå hemåt och kom så till hemmets kökstrappa, där bror satt och täljde åt sig barkbåtar. Han såg den stora knölen under mitt förkläde. Jag ville gå uppför trappan, utan att säga något. Men bror tog hastigt fatt i min korta kjol, och jag måste visa honom dockan. Han undersökte den noga, den intresserade honom. Man kunde ju se hela mekanismen för dockögonen. Så stack han fingrarna in genom hålet på hjässan, och se, i ett nu var dockan utan ögon. — Då kunde jag icke längre behärska mig. Jag storgrät

häftigt, högljudt och gick uppför trappan och såg mig icke mera om efter dockan, som blef mig så främmande som en död. — —

Då jag något lugnad åter kom ut, satt bror och kikade på solen genom glasbitarna, som utgjort dockans ögon. Och han var alldeles obekymrad öfver min sorg, min stora sorg. — Men jag kom underfund med, att vindarna äro farliga herrar, som man bör akta sig för, och att pojkar äro sådana, som man icke kan hålla af. — — —

Kirkas kommer ut i trädgården med svarta katten på armen, och Astri tänker icke längre på de sorger hon haft, då hon var en liten flicka.

Den unge målarn har landat med sin båt vid gårdens strand tidigt om morgonen. Vinden har varit honom gunstig. Ohöjld har solen lyst öfver gården. Tystnad har rådt i trädens kronor, stillhet bland blomorna. Endast den ensamma aspen vid boden har darrat vid kvällsluftens lätta suck.

Och Astri har gått och tänkt i hemlighet. Han gör mig nyfiken, den unge målarn, eller hans arbete gör mig det. Dock önskar jag, att han redan vore färdig med sina bilder. Jag kan ju icke klä af mig skor och strumpor, då solen vill kyssa mina fötter, när jag sitter och flätar små bastkorgar i trädgården. Han kunde gå förbi och se den bruna pricken på min högra vrist. Så kan jag icke sträcka ut mig på trädgårdssoffan och kanske somna, då luften är tung

och varm och ljuflig. Det kunde se lättjefullt ut, fastän det icke är så. Man rår ju icke för den gode gudens sömnmedel, som strömmar från blommorna. — — — Om jag vore en liten flicka skulle jag visst oförskräckt gå till den unge målarn och säga till honom: Låt mig få se på de bilder du gör. Då kunde jag springa omkring utan skor och strumpor och alls icke bry mig om den bruna pricken om än den sutte midt på min näsa. — — — Men jag är nu icke längre en liten flicka. — — —

Så glad han såg ut då jag mötte honom vid grinden, då, när jag förde brevet till byposten. Men när jag kom med min vattenkanna från källan, skyndade jag förbi honom så att jag var andtruten då jag nådde trappan. Hvarför? — — — Han borde icke få se in i växthuset, då jag är där och vattnar blommorna.

Astri hör genom sitt öppna fönster, huru den unge målarn säger till Helma, som är mycket vänlig mot honom: — Sådan lust till arbetet gaf mig ej ens de små hvita husen vid det sydliga hafvets blåa bukter. Som ett poem, en vemodig stilla dröm, är Eder hvita gård!

Det sydliga hafvets blåa bukter! Undrande minnes Astri, hur hon i tanken skådat de främmande städernas hvita hus stå i en ständig sommar, och hon ville ropa till den unge mannen: Berätta, berätta hela dagen och natten med, jag ville veta, om din verklighet är lika skön som min dröm.

Astri fäster sin röda hätta på hufvudet, lyfter på spegelns slöja, ser hastigt på sin bild och går ut.

Hon ser, att målarn just ämnar rasta

med arbetet. — Han skall till pastorns gård att spisa, tänker Astri och går nedför trappan. Men den främmande kommer henne till möte och ber om tillåtelse att få lämna sitt färgskrin i grindstugan.

Astri gör en förvånad, men glädtigt jakande böjning på hufvudet och går in tillbaka för att hemta nyckeln till grindstugan.

Med dröjande steg kommer hon genom trädgården och öppnar grindstugans dörr med en hastig blick på den unge mannen, en blick, som säger: Se hur lycklig jag är, jag öppnar dörrar och stänger dem, allt hur mig lyster. Hon går in i stugan, och den främmande, hvars ögon lysa af glädtig uppmärksamhet, följer henne.

Det är en gammal stuga. Kring den hvitmenade spiseln har Kirkas strött färskt enris. Torra björklöfskvistar sitta kvar i väggspringorna sedan midsommarn och dofta behagligt ännu. I fönstret blommar en balsamin.

— Är denna blomma vacker, frågar Astri med en nyfiken blick på den unge mannen,

medan hon stryker balsaminens blad med handen.

— Icke så vacker som andra blommor, svarar den främmande.

— Men denna är Majas käraste blomma. — Ja, Ni vet ju ej, hvem Maja är.

— Förmodligen en af gårdens tjänarinnor.

— Ja, vi äro ju alla gårdens tjänarinnor. Men Maja tjänar oss med sin styrka lika bra som en karl. Hon bär ensam allt vatten från brunnen. Då jag om kvällen kommer med min kanna från källan och hvilar en stund vid grinden, då springer Maja till mig och säger: Hur kan man vara så svag, och hon lyfter upp den tunga kannan som den lättaste lilla tingest.

Den unge mannen ser leende på Astri och säger blott: Så underbart förefaller mig Edert lif här i gården, så tyst och stilla.

Astri går till den stora gungstolen vid fönstret.

— Ser Ni, gungstolen här är hundra år gammal. Kan Ni se, hur den bjuder Er att

hvila i sin breda famn. Hon sätter sig på bänken vid fönstret.

Den unge mannen tar plats i gungstolen, medan hans blick oafvändt hvilar på Astri. Så säger han plötsligt: — Nu dristar jag mig att fråga, om Ni ville sitta så där en dag vid fönstret, klädd i denna samma hvita klädning och med denna röda hätta på hufvudet, och att jag så finge göra en bild af Er.

Astri drar sig förnärmad längre bort från fönstret.

— En bild af mig ville Ni göra. Det blefve ändå icke en bild af mig. Jag ser ut, såsom jag är. Min själ skulle flyga bort med tankarna, och det blefve en drömmande bild, icke en lefvande, vaken. Och en trubbig näsa gör man icke bilder af.

— Jag nöjde mig också med en drömmande bild, och en trubbig näsa är alltid ett tjusande ting i ett litet ansikte, också hos en bild, säger den unge mannen ifrigt, stiger bullersamt upp från gungstolen och sätter sig på bänken vid fönstret.

Astri drar sig längre bort och säger oroligt: — Har Ni sett Kirkas, hon som tjänar oss med sin konst att tillreda de läckraste rätter, henne kunde man göra en bild utaf. Hon har solsken i sitt ljusa ansikte, och kan svänga sitt hufvud lika kvickt som gårdens spottande svarta katt.

Ömt leende säger den unge mannen: — Nej, nej, en bild af Er vill jag göra, låt mig få göra det!

Men Astri skakar nekande på hufvudet.

— Låt mig då åtminstone få göra en bild af Er hand, fortfar den unge mannen och fattar Astris hand.

Förvånad ser hon på honom. — En bild af endast min ena hand! En besynnerlig bild!

— Ja, en säreget tjusande bild! Han håller upp hennes hand och talar allvarsamt som i andakt. — Jag ser former som af vattendroppar på Edra fingerspetsars undre sida. De gudomliga vattendropparna! Jag ser en stor rikedom i Er tomma hand. Den är full af kostbara skatter, ty den är smyckad

med sin egen skönhet som med pärlor och guld af det slag, som ingen kan köpa. Ett formgudens mästerstycke!

Astri drar oroligt leende bort sin hand och frågar undrande: — Hvem gaf Er förmågan att se mera än det som synes? Hon ser pröfvande på sin hand.

— Förmågan att igenkänna och fröjdas öfver det som är skönt, den får man visst af sin moder.

— Hur nämnde Er mor Er, då Ni var liten, frågar Astri lekande.

— Mor nämnde mig med så många olika, kära namn.

— Och far, frågar Astri.

— Far sade alltid: Sven, min son, min son Sven. Men far blef professor i stjärnkunskap och tänkte mest på himlens stjärnor och planeter. Båda äro de borta, både far och mor.

— Och har Ni icke någon syster?

— Nej, ingen syster, säger den unge mannen sorgset.

— Kanske Ni kunde vara för mig som en broder, som berättar historier för sin syster. Jag heter Astri.

Det går en häftig våg af glädje öfver den unge mannens ansikte. Han fattar Astris händer och talar ifrigt: — Ni har just något uttryck som jag sökt och sökt, något eget, som jag känt, och dock är Ni en främmande. Hans blick är så häftig, att Astri reser sig upp och säger:

— Jag vet icke, om Ni kan vara för mig som en broder. Ni är visst en främmande som jag fruktar. Låt mig blifva ensam med mig själf.

Den unge mannen stiger allvarsam upp. Astri räcker honom handen. Han lämnar grindstugan och går med långsamma steg mot stranden.

Astri är orolig och vill gå ut i trädgården. Men på bänken vid dörren ser hon skrinet, som målarn lämnat kvar. Hon ville lyfta på locket helt litet. Hon skjuter försiktigt upp hakarna — men nej — hon skjuter dem in tillbaka. Var icke den lilla bil-

den, som han så hastigt gömde i skrinet, då hon kom med nyckeln, ett flickhufvud med en röd hätta!

Astri går ut ur grindstugan, stannar en stund i trädgården och försöker se på solen. Så skyndar hon att hämta sitt badkläde, ty nu är det sommar, högsommar.

Från det lilla hvita badhuset hemtar Astri ett stort fat och går ut på den liksom på vattenytan hvilande bryggan. Hon leker en stund med det af solen värmda vattnet, silar det mellan fingrarna och låter det droppvis från handen falla tillbaka i sjön. Men så i ett tag fyller hon fatet därmed och går in i badkammarn.

Hon klär långsamt af sig och tänker på, huru Maja från bryggan plumsar i vattnet och pustar och pustar. Det är icke vackert. Och Kirkas, som skriker så gällt för hvarje litet steg hon tar ut på den sluttande sjöbotten. Nej, jag vill tvätta mig härinne, tyst och stilla, jag kunde kanske skrika som Kirkas. Jag vill ej störa tystnaden, som soffer så tungt i solgasset öfver sjön och stranden. — — —

Insvept i badklädet öppnar hon dörren, sticker försiktigt ut foten på sanden och blickar leende mot solen. Hon går några steg i den fina sanden och låter klädet falla från skuldran, hållande det fast öfver höfterna. Så ser hon åter som pröfvande mot solen och fäller klädet till marken. Skylande för hon handen öfver sin barm, som är sval och fuktig af badet, medan hon uppmärksam lyssnar till de tysta stränderna. Så breder hon klädet på sanden och lägger sig med en suck af välbehag på den varma bädden.

Men öfver sjön ler en glädtig vind och sänder lekande några matta vågor mot badstranden. Men de sömniga vågorna nå endast en flik af badklädet, de falla trötta tillbaka och somna. Och Astri aktar icke på deras klunkande ljud, ty hon vet nu endast af solen och talar helt sakta.

Sol, se på mig. Jag är naken och liten och har ingen blygsel inför dig. Du är ju den stora kärlekens öga, som strålar öfver mig och välsignar mig. Din värme är den

gode gudens andedräkt, som ger åt allting lefvandets gåfvor. Du ljusets konung, dagens härskare, du gläder mig om morgonen, om middagen och ännu sent om kvällen, då du i skönhet somnar in där bortom skogen. Jag ville sjunga en sång för dig. Jag kan det icke, jag är som sparfven, fjäriln eller sländan. Du älskar mig ändå. Du ler ju åt min tysta sång och kysser ej allenast vårens svala och sommarns näktergal. Jag badar i ditt granna guld, jag ligger som en uppslagen bok, ansikte mot ansikte ler jag mot dig och sluter mina ögon och somnar i vällust inför din glöd. — — —

En liten fågel flög från trädet och satte sig på badhustaket, nickade, tittade hit och dit, höjde på hufvudet och lät höra en gäckande rolig drill.

Astri öppnar ögonen, täcker sig hastigt med en flik af badklädet.

— Hvem är du, som kommer och väcker mig? Så nyfiket du tittar där från taket, jag ser dig nog! Du förstår mig icke, jag ser,

hur du undrar öfver att se mig ligga naken på stranden. Jo, jag skall säga dig. Solen älskar mig, och jag älskar solen. Människorna kalla detta också solbad, med hvilket de bota sina sjukdomar. Men jag är lika frisk som du och alla löfven där i den unga björken.

Solen älskar visst dig också ett grand. Jag ser, hur han kysser ditt lilla glänsande fågelhufvud. Därför kan du också sjunga.

Men tänk lilla fågel, att det finns de, som skymma bort solen. Du frågar »hvilka» med en knyck på din fina nacke. Jo, du känner icke människorna, som bygga mycket högre hus än den högsta fura du suttit i. De bygga husen tätt invid hvarandra, så som soldater ordnas i en krigshär. De bygga dem i långa rader mot hvarandra och lämna kvar en liten hård väg på marken, som kallas gata. Gata! Ett fult ord, icke sant, lilla fågel!

Du känner visst icke heller de djur, som gömma sig för solen, nattlappar, grodor och råttor. Råttorna de älska mörkret, och det

finns ingenting i världen, som försonar oss med dem. Om man också bjöde mig in till ett paradys, där man funnit lyckan, och där alla djur vore tama och tjänade människorna, så skulle jag icke gå öfver tröskeln, då råttorna vore med. Jag skulle stå utanför dörren och ropa till den gode guden: — Herre, herre, jag kan icke komma in i ditt paradys. — Jag säger dig, lilla fågel, att om en råtta nu sprunge öfver mitt hjärta, skulle jag dö lika visst som af ett dolkstygn. — Men du är vacker! Kom och sätt dig en stund här på min hand! Du är rädd, sitt kvar då, men sjung en sång om vår kärlek till solen!

Och Astri blef nästan skrämmd för den lilla fågelns klingande kvitter, som ljud ut i den soliga tystnaden.

Hon svepte klädet omkring sig och gick in i badkammarn. Dörren gaf ett knirrande ljud ifrån sig, sångarn på taket blef skrämmd af ljudet, flög bort och sjöng i flykten en kort melodi, och Astri försökte att sjunga efter.

Men högst uppe i en björk satt fågeln
ännu och såg ned på henne, när hon rod-
nande och lycklig af solens kyssar vandrade
upp mot gården.

Astri går förbi grindstugan och tänker på Sven målaren, som kom så oväntad till gården, lik en vind, som börjar blåsa i solskenet. Helma säger, att han är en älskvärd ung man med stora gåfvor, som man bör akta. Jag har ju aktat honom så, att jag bad honom vara som en broder för mig. —

Hvad är jag då själf? Endast en flicka, som man är god emot. Men jag aktar mig själf mycket högt, därför att jag har förmågan att veta, hvad godt och ondt är. Och jag vet, att jag vill vända mitt ansikte mot det bästa, mot godheten, solen och blommorna. Jag åtrår icke det guld, som ligger i bergen, de pärlor, som gömmas på hafvets botten. Jag pryder mig med det guld, som finnes i solen, och lekande sträcker jag ut min hand efter molnets regnpärlor. — — —

Och min tanke kan föra mig till främmande världar af stor skönhet, där människorna le mot hvarandra i ett tyst förbund af godhet, då de mötas på soliga vägar, där alla guldgräfvares, pärlfiskares och små skjuts-gossars ögon öppnats för det skönas säregna rikedomar, som öppet ligga i solen, i månen och i stjärnorna, i blommorna, i luftens och vattnets friskhet. — — Jag vet, att intet spel är skönare än vindens sång på den ensliga tallmon, där man kan söfvas till ljuflig ro och ana den kommande tystnadens stilla, vemodsfulla salighet. — — Jag önskar icke skåda glänsande täflingar, där männen prövas i väldig brottningskamp. Jag fröjdas åt kraften i källans vatten, som genom tunga massor brutit sig fram, silfverklar, för att skåda solen. — — Och inför ett människoansikte, omslutet af skönhetens gloria, vill jag stanna i beskådande. — — —

Sven målaren är vacker, det lyser ur hans blåa ögon, och hans mun är så högmodig, då han icke ler. Det har jag sett. Jag tror att han vet mycket och kan mycket. Jag blir

nyfiken. Jag ville, att han skulle berätta för mig hvad han tänker. Jag tror han icke vill någon människa ondt. Men hans blick och det sätt, på hvilket han höll mina händer, gjorde mig skrämnd. Han såg mycket sorgsen ut, då jag sade: — Ni är en främmande, som jag fruktar. — — Jag vill vara vänlig mot honom nästa gång, så att han inte är sorgsen för min skull.

— Hvar dröjer vår unge målare, säger Helma till Astri, där de gå i trädgården sysslade med bastband, små käppar och saxar.

En lätt rodnad stiger på Astris kind och hon vet icke, om hon skall säga något. Efter en stund säger hon kort: — Det är kanske bättre, att han dröjer.

Ett gåtfullt leende går öfver Helmas ansikte. Astri har tyckt sig märka det och tänker: Jag vill icke säga till mig själf något, hur kunde jag då säga något till Helma.

Men Helma ser leende på Astri, som bundit en rosenstjälk aldeles för spändt mot stammen. Astri klipper hastigt af bastbandet, binder stjälken på nytt, mycket varsamt, böjer sitt ansikte öfver rosen, till hvilken hennes tanke säger:

Röda ros, så sträng vill jag inte vara mot dig, du är tung af din egen rikedom, din

saft, din doft, din mörka färg. Du vill hänge
dig i min hand, du vill att jag skall bryta
dig. Du sträcker din stjälk redan långt från
stammen. Jag kan icke taga dig, du dör af
att skiljas från stammen och trädgården. Jag
binder dig af ömhet.

Vid frukosten ligger solsken öfver hvarje föremål i matsalen. Det breder sig skrattande öfver den långa soffan, i hvars ljusblommiga hörn svarta katten somnat med sin lilla tass mot nosen. Det gnistrar i blomvaserna på det dukade bordet, som sänder ut sin doft af allehanda grönsaker och frukter. Och omkring de fyra spisande kvinnornas hufvuden är solskenet liksom en stor och förenande gloria.

Allt fröjdar Astri, blommorna, frukterna, också det lilla fatet, som bjuder sitt kok af färsk potatis.

— Se, säger hon, vändande sig till Maja, denna fina, genomskinliga frukt. Så god och silkeslen. Tänk ut, Maja, hvarför den så kan vara.

— Därför att den vuxit i fet jord, annat kan man ju icke veta, säger Maja och skalar lugnt sin potatis.

Men Astri säger: Man kan också veta, att solen är jordens brudgum, den skinande solen, åt hvilken jorden föder alla blommor och frukter. Bland dessa är också potatisen ett solens underbarn.

— Kan man tala så om en potatis! Maja ser häpet bort till sin värdinna.

Men Helma har visst haft sina tankar på annat håll. Hon säger blott, liksom en mor: — Äten, äten, mina kära barn, tagen mera af det och det.

Maja berättar om gäddan, som ryckte sig lös från kroken och dök tillbaka i sjön, just då hon skulle draga den öfver båtkanten. Men så fick hon desto flere abborrar i stället.

Men du är ju som en karl, Maja, tänker Astri.

— Du är bra, du är hurtig, Maja, säger Helma.

Kirkas, som om morgonen tar emot barnen, som bringa mjölk till gården, berättar allehanda historier om dem. En gosse, åt hvilken Astri gjort en pappersdrake så konstig som ett litet flygskepp, hade sagt: Skulle Ni också kunna få vinden att blåsa?

— Var det den lilla ljushåriga, frågar Astri.

— Just han, linluggen, svarar Kirkas.

— Tänk, om vi det kunde, säger Astri ifrigt. Att säga till vinden: far ut öfver ängar, tag fatt i båtarnas segel, hjälp barnens pappersdrakar att flyga upp i skyn. Och om vi kunde säga, när han häftigt rasar: sof och var stilla, då vore vi ju gudar och visste alla hemligheter. — — — Kirkas, låt gossen komma in till mig i morgon! Jag skall göra hans drake så lätt, att den som en hvit fjäril skall flyga upp i skyn, då han själf med sin lilla mun blåser fart i draken. Och jag skall säga till honom: — Se, vi få hjälpa till med våra fingrar och munnar för att aflocka luften dess hemligheter, då oss icke gifvits gudagåfvan att väcka sofvande vindar.

Så öfverdådigt strömmar middagssolen in i växthuset, att Astri beslutsamt fattar i snöret, som trollar fram en lärftsgardin under det rutiga glastaket. Hon sjunger helt sakta en melodi, så som man sjunger för sig själf eller för de små barnen. Hennes små klackar smälla så lustigt mot tegelgolvet, att hon nästan ville skratta, då hon går ut för att åter fylla sin tomma kanna i vattenkärlet, som står strax utanför dörren.

Där kommer någon genom grinden. Astri ser upp. Det är Sven, målaren. Astri skyn-
dar in och fortsätter att vattna sina blommor. Hon lyssnar. Han sjunger ju också han.

Heta, brännande sunnanvind,
slå upp din stora solskensgrind.
Jag vill in,
jag söker lyckan.

Starka, brusande östanvind,
tag fatt en trotsig hand och bind
den vid min,
som söker lyckan.

Ljumma, stillsamma västanvind,
låt dig fångas på silkeskind
af min mun,
som söker lyckan.

Nu står han redan vid den öppna dörren. Det lyser en obändigt tvingande glimt i hans ögon. Astri ser ned på sina skospännen och säger: — Jag tror, att mina blommor vilja hälsa Er. Hennes blick går oroligt öfver de dignande blombänkarna.

I ett nu är Sven inne. Hans hand omsluter Astris hand alldeles så som människorna hälsa hvarandra, då de stanna på vägarna att fråga och svara. Men hennes kinder skifta hastigt färg, och hon vet icke hvad hon skall säga. — Var det hennes själ den omslutit. — — — Hon ville stöta bort den främmande mannen, köra honom ut ur växthuset, liksom syndare köras ur paradi-

set. — — — Men hon gör det icke. Hennes ögon, hennes envisa ögon vilja se på hans ansikte, som strålar.

Sven slänger uppsluppet sin breda hatt af ljus filt på en bänk och går bullersamt omkring i växthuset. Han berättar en historia om pastorns tama björnunge, som rymde till skogen, och om ett säreget fågelbo, som han funnit vid roten af en gran helt nära vid vägen. Och Astri lyssnar med stor uppmärksamhet och gör många frågor. Men då Sven börjar utfråga Astri om växthusblommornas latinska namn, då glimtar det i Astris ögon och hon svarar segervisst: *Althaea rosea*, *Saponaria officinalis*, *Mimosa pudica* — — —. Men hon märker, att Sven icke alls är uppmärksam på det, som utgör hennes glänsande kunskaper. Hon blir lek-sam och svarar själlfsvåldigt: *hocus pocus*, *pocus hocus*. — Och båda skratta de som åt något mycket, mycket lustigt.

Sven sätter sig på en bänk, som står vid dörren, och lutar sig mot ryggstödet med en suck, som ljuder så sällsam i

Astris öra, att hennes blick undrande går till honom. Hon märker, att han bär en mörk och praktfull ros i sitt rockuppslag. Hon blir nyfiken, går närmare honom och säger glädtigt: — Rosen där är visst från pastorns trädgård?

Men Sven drar sig längre bort från Astris och säger lågmäldt: — Rosen är från Er egen underbara trädgård, syster Astri. Då jag gick förbi rabatten, gled visst ett band upp, som hållit stjälken mot stammen, och den föll tungt ned mot jorden. Jag böjde mig ned, lyfte rosen upp i min hand och bröt den, ty jag ville äga trädgårdens mest levande blomma.

Men nu går glädtheten från Astris ansikte, och hon säger allvarsamt som till sig själf: — Det är samma ros, som jag band så varsamt, det är samma ros, som jag har älskat och vårdat. Den har Ni tagit.

Hon går till honom, rycker rosen till sig och säger: — Sven målare har ingen rätt till mina blommor.

Sven sitter tiggande kvar på bänken. En djup rodnad stiger på hans ansikte, något smärtsamt, såradt skymtar i hans ögon. Astri märker det, blir orolig och vet ett ögonblick icke hvad hon skall säga.

Men i ett nu har hon fällt rosen i golfvet, fattat den unge mannens hufvud mellan sina händer, kysst honom midt på munnen och sprungit ut ur det soliga växt-
huset, genom trädgården, och försvunnit in i det tysta, förundrade hvita huset.

Och Sven har fattat sig och sprungit efter, kanske snabbare än på den tid han lekte röfvarhöfding, men ändock slogs en dörr till, just då han nådde trappan.

Men ur dörrspringan lösgjorde hans dar-
rande hand en flik af en spets, och från trappan tog han upp en klaffsko af tunnt skinn, och så gick han genom trädgården med hufvudet högburet som en kung och ögonen fulla af lycksalig förundran.

Hastigt tog han upp rosen, som låg strax innanför växthusdörren, grep hatten, slängde den på hufvudet och gick gno-

lande ut genom grinden. Han var ju en
segrare, som tillfångatagit en tjusande otro-
gen sko, en svag spetsflik och en märkvär-
dig blomma.

En gosse kommer in i köket. Han stannar vid dörren, väntande på torpbarnens vis att blifva tilltalad. Han bär ett knyte i handen, hvarför Kirkas frågar: — Har du bär att sälja? Gossen svarar: — Ja. — Är det smultron, frågar Kirkas och får åter till svar ett utdraget: — Ja. — Kirkas köper bären.

Medan gossen knyter pengarna i ett hörn af klädet, som var knutet kring rifvan, säger han: — En främmande man stal just en kyckling af Er.

Maja, som sväljer den sista skvätten ur sin kaffekopp, blir uppmärksam och börjar utfråga gossen. Hon får då veta, att en man kommit sjungande genom grinden och hållit vid barmen en kyckling, alldeles säkert en kyckling. Och i den andra handen hade han en röd blomma, som han gång på gång förde till munnen.

I ett nu står Maja vid hönshäcken och räknar icke utan ansträngning de kvickt spatserande kycklingarna. Ingen fattas. Maja är lugnad. Men hon vill ändå veta, hvad gossen kunde ha sett, och hon går till stranden, där pojken redan sitter och öser vatten ur sin ranka båt.

Maja ser utåt sjön. — Var det den mannen som ror där vid udden.

Gossen plirar utåt sjön och säger: — Han var det.

Maja slår ut med handen och vänder upp mot gården. — En tokig pojke! Den fina herrn, som målar bilder, skulle kanske stjäla gårdens kycklingar — — —

Men gossen öser och mumlar för sig själf: — Men nog hade han ändå något märkvärdigt vid barmen.

Astri sitter uppkrupen i sin soffa. Hon ser bekymrad ned på skon, som ligger ensam på mattan. Så gömmer hon ansiktet i en liten näsduk, i hvilken hon suckar sina oroliga tankar. — — — En gång var här en mycket liten gosse hos mig. Jag gaf honom porslinskatten och min lilla nackspiegel att leka med. Men hur det var, så märkte han de små skära skogsblommorna i fatet på fönsterbrädet. Han sprang till dem och klämde några af de ömtåliga blommorna i sin hand. Jag skyndade att frångå honom blommorna. Men se, då blef hans lilla ansikte så allvarsamt, och han började storgråta. Jag tog honom i famn och kysste honom. — — — Men så kan man icke göra, då man bedröfvat en ung man. Det visste jag ju nog, men jag tänkte icke därpå. — — — Då blir en kyss

något annat, något fruktansvärdt allvarsamt, liksom ett löfte, skrämmande som en alltför stor lycka. — — — Jag kan icke ångra det, som var ämnadt till en bön om förlåtelse, det, som gaf mig en ny kunskap om alla leendens, blickars och suckars innebörd. Men jag blygs, som hade jag varit naken.

En knackning på dörren skrämmer Astris tankar på flykten. Helma kommer in. Hon har en tidning till Astri.

— Du ser bekymrad ut, säger Helma.

— Tro mig Helma! Jag satt vid stranden och badade min fot i vattnet. Då kom en räf springande ur skogen. Han tog tatt i min klädningsärm, han ref en bit af spetsen. Astri visar sin söndriga ärm. — Och så sprang han i väg med skon, som låg på sanden. Astri försöker se på Helma.

Men Helma ser i en bok, som ligger uppslagen på bordet, och säger leende: — Detta blir ju en ny saga om räffen och rödhättan.

Kirkas visar sig i den öppna dörren. Hon behöfver fråga något af sin värdinna.

Och Astri blef åter ensam med sina tankar. — — — Har Helma märkt något, sett något. Hennes rum ligger ju åt andra sidan, och från köket kan man icke se en del af trädgården. — — — Men jag har ju ljugit för henne, för Helma, är det möjligt! — — — En vind har krusat vattenytan, en sol har grumlat mitt hjärtas spegel. Jag säger icke sanningen, sanningen.

Och Astri blev åter ensam med sina tankar. Hon hade följande märkl något som hon hade skrivit på ett litet papper och som hon hade lagt på bordet. Men jag har ju redan sagt att hon hade skrivit på ett litet papper och som hon hade lagt på bordet. Men jag har ju redan sagt att hon hade skrivit på ett litet papper och som hon hade lagt på bordet. Men jag har ju redan sagt att hon hade skrivit på ett litet papper och som hon hade lagt på bordet.

Astri klipper papper till syltburkarna, som Kirkas radar på bordet. Hon är så upptagen af sina egna tankar, att hon icke fäst sig vid Kirkas ovanliga tystnad, förrän hon hör henne locka på katten, som skall få sitt morgonmål. Hon ser oförmärkt på Kirkas, som med fundersam min flyttar om kärnen på spiseln.

Astri vet nu, att Kirkas har något på hjärtat. Men hon vill ingenting fråga. Och sysslorna uträttas fortfarande under märkvärdig tystnad.

Kattungen tar just sats till ett hopp från fönsterbrädet ut i persiljebänken. Astri räddar honom i sista ögonblicket. Han får några smeknamn och bäres i triumf ut genom dörren. Astri börjar åter klippa papper.

Men nu kan Kirkas icke längre tiga med sin hemlighet.

— Fröken Astri, jag ville tala med Er om en sak, säger hon osäkert.

Astri vänder sitt väntande ansikte mot Kirkas, som ser ned på sitt förkläde och talar nästan hviskande: Hvad skall jag göra? Då jag kom hemåt från byn i går afton, följde mig en ung husbonde, som jag redan länge känt, och frågade om jag ville blifva värdinna i hans gård. Jag har icke sofvit på hela natten, jag har tänkt så mycket som aldrig förr. Och ändå vet jag icke hvilket svar jag skall gifva honom, ty jag hade tänkt att alltid stanna i hvita gården. Men att få en egen stor gård med ängar och åkrar!

— Hurudan är den husbonden, är han god och vacker, frågar Astri nyfiket.

— Ja, han är god och vacker, och jag kan nu icke tänka på något annan än honom. Hvad skall jag göra?

Men Astri undrar, hur Kirkas vill fråga om sådana ting af en annan, och hon säger: — Detta är visst något, som Ni vet själf,

Kirkas. Tänk riktigt på det, och Ni finner själf svaret i Ert eget hjärta.

Kirkas vänder sig bort med en suck.

— Gå icke bort Kirkas, jag kan fatta Er tanke.

Det går en hastig, uppmärksam blick från Kirkas' ögon, och hon måste säga: — Har Ni då också någon kär?

Men Astri ser hastigt ut genom fönstret, lyssnar och säger: — Hör Ni åskan, Kirkas, jag måste in att stänga fönstren i mitt rum. Och i ett nu är Kirkas allena i köket.

Hon går till fönstret, sticker ut hufvudet och ser åt sjön, åt skogen, upp mot himlen. — — — När mullrar åskan i så klingande solsken? Hvad hörde den lilla fröken med sitt fina öra? — — — Ack, nu fattar jag det! — — Hon har någon hemlighet. — — Hon har någon kär. — Men hon vill icke tala om det för någon. — Hon är sådan.

Maja kommer in till Astri för att visa ett sällsynt stort ägg, som hon funnit i hönsboet. Astri väger ägget i sin hand och lämnar det lèende åter till Maja. Men Maja har också något att tala om.

— Jag var på morgonen i byn, börjar hon, och af pastorns hushållerska hörde jag något så ledsamt om den unge herrn, som bor i prästgården.

— Är det någon olycka, säger Astri med oro.

— Ja visst, svarar Maja, den stackars mannen lär ha blifvit galen.

— Galen, upprepar Astri skrämnd.

— Ja, han hade hela dagen varit på ströftåg i trakten, och då han kom till prästgården, hade han småsjungit hela tiden och svarat galet, då pastorn talade till honom.

Han hade lekt och rasat som ett barn med hunden och hissat drängens tvååriga pojke, som satt och lekte vid grinden, ända upp till äppelträden. Med hushållerskans nybundna badkvast, som hon glömt på kökstrappans bänk, hade han dammat af sina skoplagg, så att det knappt fanns ett enda löf kvar på den sköna kvasten, som hon just skulle ha behöft till kvällsbastun. Så hade han söndrat en blomvas. Och då pastorn frågat, hvad honom fattades, hade han till svar blott klappat pastorn kraftigt på skuldran. Man hade försökt att ge honom hans tidning, som just kommit, men han hade endast sagt: Ack, min kära tidning, och kastat den ifrån sig. Icke en munsbit hade han ätit till kvällen, fastän hushållerskan tillagat den skönaste ugnsgröt af korngryn, pastorns favoriträtt. — — Men tänk, då han gick upp i sitt soffrum till natten, tog han pastorns fiol med sig och började spela, så att det ekade i hela huset. Vid dagbräckningen hade pastorn slutligen gått upp till sin gäst och

strax kommit tillbaka med fiolen, gömt den under sin säng och kastat sig i bädden med en så tung suck, att hushållerskan hört det ända till köskammarn. Men ännu långt därefter hade hushållerskan tydligt kunnat höra, huru målarn läste upp verser och gno-lade om hvartannat.

Pastorn själf, som alltid förstår allt, vet icke, hvad han skall tro om den unge herrn, sade hushållerskan. Men hon är alldeles säker på, att målarn mist förståndet, och annat kan man ju icke tro, slutar Maja sin historia.

— Maja, säger Astri med rodnande kinder, tala icke vidare om denna sak. Tala icke med någon därom. Säg, Maja, har Ni aldrig haft en sömnlös natt?

— Jag — nej, säger Maja och slår ut med handen.

— Låt oss icke undra öfver den unge mannen. Han har ju icke gjort någon människa allvarsamt ondt. Och den gode guden återger visst pastorn på dagen den sömn, som målarn tog från honom på natten.

— Ja, nog är det ju sant, säger Maja, väger ägget i handen och går med långsamma steg till köket.

Då Maja försvunnit, lägger Astri händerna för ansiktet så att icke ens porslinskatten, som sitter på bordet, får se hennes fuktiga, leende ögon.

Det lider mot aftonen. Ett sakta, varmt regn faller. Bien och fjärilarna hafva lämnat de sömniga blommorna, som andas ut sin lycka öfver den tysta trädgården.

Astri står i växthuset, strax innanför den öppna dörren. Hon sträcker ut sin hand för att fånga regndropparna.

Sven kommer sakta genom grinden. Astri fångar alltjämt vattendroppar. Men i ett nu är hon själf fångad i en omfamning och kysst, och innan hon kunnat säga ett ord, har Sven frågat så många gånger: — Säg, säg, följer du mig?

— Tyst, tyst, säger Astri, tala icke så högt och ifrigt. Blommorna hafva öron, de vakna, då du så talar. Jag har sagt till Helma, till hela trädgården, till sjön och ljungheden: — Jag stannar alltid i hvita gården.

Sven ser på Astri som på en skämtsam lögnerska.

— Låt mig göra dig en fråga, säger Astri. — Älskar du staden?

Men Sven är ouppmärksam och svarar: — Jag älskar dig, dig.

— Men säg mig ändå dina tankar om staden, säger Astri leende.

— Ack staden, du talar om staden, säger Sven och sätter sig på bänken, som står just innanför dörren. Astri sätter sig bredvid honom och ser oroligt på hans ansikte.

— Ja visst älskar jag staden och städerna, säger Sven glädtigt, många städer älskar jag. Med fröjd har jag rest från den ena till den andra, vandrat om kvällarna på gatorna i lampornas elektriska ljusfloder. Jag har funnit en sällsam tjusning i boulevardernas kvällsparad. Jag älskar äfven att någon gång om dagen, då solen lyser, vandra i de små städerna, där husen äro låga, och blommor trifvas i krukor bakom fönstrens hvita gardiner och berättas om varma hem. Jag har älskat natten i söderns städer, då luften sval-

nat, och månen lyser öfver hvita hus och gör en glittrande guldväg i strandbuktens mörka vatten. Då solen skiner, ser man så mycken synd i de sköna, hvita städerna. Den blottar sig i tiggande, hungrande människors anleten och i grändernas stinkande orenhet. Men natten är sval och hemligt tjusande som en försoningskyss för dagarnas brännheta synder.

Astri ser allvarsamt undrande på Sven och säger dröjande: — Jag lämnade den stora staden, dess höga hus, som stå emot solen. Dess putsade, borstade gator äro fulla af många människors andedräkt, af tutande, surrande ljud från odygdigt rusande vagnar. Luftens kvafhet bragte rynkor på min näsas vinge, och mina fötter kunde icke gå i takt med det myllrande lifvet. Jag kom till denna hvita gård och blef här lugn och lycklig.

— Så undrande du gör mig, säger Sven. Hvarför säga dina ögon alltid: nej, nej, då din tysta mun säger: ja. Men du vet det icke själf. En vallmoblomma är du, fin och

skälfvande, en solfylld tanke lefvande vorden. Ett barn, ett tacksamt barn är du, och dock är du kvinnan som ingen, ingen annan.

— Nu säger du mera än det som är sant, säger Astri med lycklig blick.

Men Sven ser plötsligt allvarsamt på Astri.

— Hör, säg, kan du tyda en dröm, som senaste natt plågade och fröjdade mig?

— Berätta, säger Astri, berätta fort!

— I drömmen gick min vandring genom många trädgårdar, där blommorna buro de praktfullaste färger. I hvarje trädgård sjöng en frestande vind: Bryt en blomma. Jag gick från den ena blomman till den andra. Min hand omslöt de späda stänglarna och jag såg, hur de skälfde af längtan att gifva sig och af fruktan att tagas. Men ingen blomma fann jag mer lysande än den andra, och från alla förnam jag samma rusande doft. Jag lämnade dem och gick vidare.

Vägen förde mig nu genom skogar och soliga hagar. Jag rodde öfver djupa sjöar, och öfverallt växte blommor, vid vägkan-

terna, uppe på ladtaken och vid sjöstränderna. Så stängdes min väg af en grind. Jag stannade att betrakta ängen, som fanns innanför grinden, och som doftade så ensam mellan skogsdungarna i solskenet. Jag såg med glädje på den lilla ängens prästkragar, blåklockor och röda klöfverblommor. En vind blåste lätt öfver ängen. Där skymtade något eldrödt bland de bleka blommorna. Sakta öppnade jag grinden och banade mig väg genom det vajande gräset. Det röda var också en blomma. Jag undrade öfver dess fina krona, dess färg. Jag kände dess säregna doft, fattade om dess späda stjälk, men den gled ur min hand och suckade som af en stor sorg. Jag tog med kraft i blomman, men den lät sig icke tagas. Då gick jag bort i vredesmod, jag ryckte upp blommor, som kommo i min väg i skogarna och i trädgårdarna, men de föllo alla ur mina händer, ty min tanke gick åter till blomman på den tysta, solljusa ängen. Den lilla röda, envisa, ensamma och mäktiga blomman.

Tyd mig nu den drömmen, säger Sven, och ser oroligt på Astri.

Men Astri täcker sina ögon med handen och säger: — Det är mig svårt att tyda din dröm. Men låt oss hellre tänka på något annat. Tala för mig om de stora haven, om blommor och träd i de främmande länderna.

Och Sven blir åter glad och är som en bror, som berättar historier för sin syster. Och berättelserna räckte till dess det var mycket sent i den i sommarregn badande trädgården.

Från botten af sin reskista letar Astri fram en liten hvit bok. Nyfiken öppnar hon boken. Med ett säreget leende går hennes blick öfver det blad, där hon skrivit: Intet är skönare än solen och intet så underbart som luften en majnatt.

Hon går till bordet, tar en penna och skrifver: — Min hvita bok, nu säger jag dig: Intet är likt det, som kommer som vindens sakta smekning på kinden, som en underbar hviskning i örat. Jag vill icke lyssna, men lyssnar ändå, blir nyfiken och orolig. Och vinden blir till storm och slår mig med stor mattighet, och jag ler och finner behag i min svaghet. — Men jag sträcker mina händer efter den gamla vissheten om solen och blommorna, som var sorglös lik en barnlek på ängen

Nu älskar jag också skymningen, som söfver solen, ty i skymningen kommer han som är min vän. Till blommorna vill jag säga strax efter middag: — Slutén Edra nyfikna ögon till sömn, det är redan sent. Till Kirkas och Maja säger jag redan om morgonen: — Det är fest i afton i byn, skola Ni icke fara dit?

Och blommorna somna småningom en och en. Helma syns icke till. Jag hör med välbehag, hur Kirkas och Maja lösgöra båten vid stranden och ro öfver sjön. Och då min vän kommer genom grinden, bäfvar jag af lycka och tänker icke på något! Min hvita bok! En stor lycka har fångat mig i sin oro.

Men det finns dock en stor hemlighet i det som är min kärlek. — — — Så tänkte jag: Den som är lik en gud, den bästa kan man älska. — Men min vän är icke någon gud. Han älskar sig själf visst mera än sin nästa. Han säger: Jag önskar, jag vill, jag tar. — — Jag har märkt, att han innerst inne tänker, att en kvinna är något

svagt, som man alltid vinner. Jag önskar, att han sade mig det med ord, så att jag kunde bestrida det. Men han säger: Jag är fattig och svag inför dig. Sådan är han. — — — Han har också andra mindre fel. Han blåser röken från sin cigarrett rakt i ansiktet på den lilla katten, som vill komma upp i min famn. Han skrattar åt mig, då jag talar till en liten fågel, som kvittrar i äppelträdet. Han dödade en geting, som hade stungit mig i nacken. Han tänkte icke på, att en geting också älskar lifvet.

Men för alla dessa fel älskar jag honom hejdlöst. Detta är just hemligheten.

En regnig eftermiddag sitter Astri allvarsam i sitt rum. Hennes tanke dröjer vid en sorg, som Maja talte om för henne senaste afton. — — — Majas vän har drunknat på en ensam fiskefärd till en af de mindre sjöarna norrut. Han hade hissat ett stort segel på en liten båt. Vinden tog fatt i seglet, stjalpte båten och tjöt och skrattade öfver sjön, så att den drunknandes rop icke kunde höras till torpen och gårdarna på de vida stränderna. — — — Majas vän måste dö i en stor ensamhet.

Astri knäpper sina händer.

— — — Men Maja talte också om något annat, något fruktansvärdt allvarsamt. Jag kände hur mina läppar kröktes som till förakt, och jag tänkte: Du stackars storväxta, som icke stod emot lusten. — Men

Maja såg på mig med vidöppna, tårfyllda ögon och sade: — Jag ville gå bort från lifvet. — — — Det gjorde ondt i mitt bröst, och jag fattade Majas händer, men jag kunde ingenting säga. Men min tanke på Maja värmdes för hennes ensamhets skull. Hon kände det, blef lugnad och såg tacksamt på mig. — — — Och jag blygdes för mitt högmods skull.

Men ingen är som Helma. Jag hörde, då jag ordnade bordet i matsalen, huru hon i köket talade till Maja utan hårdhet. Så sade hon: — Du skall stanna i hvita gården, jag ger dig grindstugan. Maja, jag tänker på dig som på en mor bland alla andra mödrar. — — — Och jag hörde, att Maja grät som af en stor lycka.

Vindflöjeln på grindstugutaket gnäller.
Två glädtiga vindar, sydvästen och sunnan,
ansätta flöjeln. Och hvilket nyckfullt spel,
som ljuder från hängbjörken! Astri lyssnar.
Och då, i ett nu far vinden af med hen-
nes axelslöja och gör den till en fladd-
rande vimpel i björkens topp.

Och i trädgården gå vindarna sugande
längs marken, så att icke ens de små styfva
bellisblommorna förblifva oberörda.

Där står ett fång af hvita vallmoblommor
liksom en grupp af skrämnda, hviskande flic-
kor. Redan har vinden bortfört en blommas
hvita, jungfruliga krona.

Hvem har lössläppt alla vindar i dag?
Nordan, den gamle krigarn från ett solfattigt
land. Hans röst är dånande som en väldig
trummas slag, och slumrar han in på kär

och mossar, far frosten ut från hans mun
öfver unga åkrar och ända in i skogarna
öfver rädda smultronblommor.

Och östanvinden! Han, den unge från
soluppgångens land. Det gryende ljusets
förhoppningsfulle son, skarp och klar och
seende. Unga kvinnor gömma skrämde sina
ansikten för hans omilda kyssar och vända
gärna ryggen åt hans utsträckta, kraftiga
armar. Han står ofta i förbund med hagel-
skurar och tunga snömassor, som ödelägga
blomsterfälten.

Hvem känner icke sunnanvinden! Den
solögde, hvars glödande kyssar alla åtrå,
hafssträndernas ljumma vind, som blott
med en hviskning afslöjar dygdiga jungfrur,
som ovetande blicka ut öfver hafven. Har
någon hört hans spel i trädens kronor en
tidig morgon. Det har stundom intet ljud,
det är fylldt af tystnad och låter oss blott
ana en ännu aldrig hörd musik, som skän-
ker sig med samma rikedom åt torpets unga
dotter, som om morgonen hälsar solen i
sin förstudörr, som åt prinsessan i slottets

öppna tornrumsfönster. Ett spel, som lockar de tysta att sjunga och de sorgsna att lefva lifvet. — Men så är sunnanvinden också själfva solens älsklingsson.

Men från aftonrodnadens land kommer västanvinden. Han, som känner solens aftontankar och samlat i sin stämma alla kvällens sånger. Han är sällan ohöflig. Han är vis, ty han har upptäckt många hemligheter. Man älskar honom för hans egen skull. Han söfver ett moderlöst barn, som gråtande sitter vid sidan af en skymmande väg och torkar tårarna från de gamle, som hunnit till den blodröda grinden i kvällssolens land. — Han är god och ljuflig, västanvinden.

Utanför grinden stannar en främmande man. Vindarna ha drifvit gäck med honom, där han färdats ute på den stora landsvägen. Hans gulbruna, slitna sammetsjacka är öfverhöljd med damm, som äfven hvitmenat hans ursprungligen svarta skopplagg. Och så är han utan hatt. Var det icke ändå nästan ett skurkstreck af vinden att sopa hatten från hans hufvud och sedan blåsa upp den i hvirflande fart ofvanom skogstopparna, där den spårlöst försvann. Hans kära, gröna, fjäderprydda hatt!

Men mannen är icke sorgsen. Han ler, så att hans hvita tänder blottas under den mustaschprydda, välformade öfverläppen. Han har ju ändå kvar sin tröst, sitt lefvebröd, sitt positiv, som vinden icke mäktade föra från hans skuldror. Och så har han en apa, en alldeles förtjusande liten apa, som han

just befriar från gömstället vid barmen innanför sammetsjackan. Han talar några ömma, obegripliga ord till det sömniga djuret, som snart piggt skuttar omkring i sin röda kolt på den gröna gräsmattan.

Mannen fattar vefven, det murrar till i spellådan, som snart krystar fram en hel hop morrande, skorrande, sjungande, oförmödat afbrutna ljud, alldeles som den gamla rostiga vindflöjeln däruppe på taket.

Ilo rusar utför trappan ilsket skällande. Gårdens värdinna skyndar ut, och Ilo måste tåga fastän det jäser inom honom af ilska. — En främmande man, en främmande, murrar han. Och ett sådant djur, som man kunde ha lust att bita.

Helma, som är kunnig i den sydländska mannens språk, ställer många frågor till honom, och han berättar med stor liflighet mera än han tillfrågas.

Astri och Kirkas se med nöje på den lilla apan.

Flöjeln på taket gör en hastig sväng och plötsligt hämtar en häftig vindpust en hatt

till det förundrade sällskapet. Den lilla apan besinnar sig strax. Hon griper hatten med stor hastighet, klättrar upp till sin herre och sätter hatten på hans hufvud. Men det är ju en främmande hatt, en lätt, hvit hatt, och mannen ser förundrad omkring sig. Man skrattar. Kirkas går ett stycke utåt vägen för att upptäcka någon ägare till hatten. Astri matar apan med socker och hvetebröd. Och mannen drar den främmande hatten djupt ned på sitt vackra, mörka hufvud och tackar vinden, som ger lika nyckfullt som han tar.

Pastorn kommer pustande uppför backen. Vinden har spelat honom ett spratt. Han har redan uppgifvit hoppet att finna sin förlorade panamahatt. Med fladdrande hårtesar, andtruten, men med lugn min uppnår han det muntra sällskapet utanför hvita gårdens grind.

Och då man för pastorn på bästa vis redogjort för vindspelet, säger han allvarsam: — Jag märker nu, att det var vår Herres önskan, att denne vandrande man skulle

få en af mina hattar. Därför sände han den med vinden just i det rätta ögonblicket. Ty icke ett fjun lyftes upp af vinden, om det icke så är vår Herres goda vilja. Varen därom förvissade, mina kära vänner. — Pastorn går.

Och man undrar icke öfver honom. Ty sådan är byns ensamma, allvarsamma präst. Sålunda förklarar han alla hemligheter. Och han skrattar icke ens åt små lustigheter.

Helma tolkar pastorns ord för spelmannen, som med glad förvåning ser efter den redan bortvandrande barhufvade prästen.

Sedan man roat apan med att kasta slantar i gräset, därifrån hon med förvånansvärd hastighet fortskaffar dem till sin herres ficka, gör mannen sig i ordning till affärd från hvita gården.

Apan sitter förnöjd i barmfickan. Spelhuset tynger på ryggen. Med glädtigt vemod lyfter spelmannen den vinddrifna hatten till tack.

Helma går till grindstugan. Astri och Kirkas skynda upp till köket, där svarta kat-

ten i ensamheten roat sig med att tugga på Majas evighetsblommor uppe på byrån.

Kirkas flyttar katten i en handvändning på golvet med orden: Du är nog icke så klok som positivspelarens apa.

Men Astri ser tigande ut genom fönstret. Hennes tanke dröjer länge pröfvande vid pastorns trygga ord. — Icke ett fjun lyftes upp af vinden, om det icke så är vår Herres goda vilja. — Vinden, som antänder en flämtande eldgnista under den fattiges koja. Vinden, som bryter unga träd och stjälp seglande båtar, men också den samma vinden, som rensar luften, som hjälper markens växter till befruktning och för skeppen framåt på de stora hafven.

Högt uppe på en gren i äppelträdet sitter svarta katten och svänger mjukt sitt lilla hufvud efter grässtrået, som Astri för upp och ned längs trädstammen. Och då Astri höjer sig på tå för att nå hans tassar, är han plötsligt på en ännu högre gren och ser ned på henne med illmariga ögon. Astri kastar bort strået och börjar gå omkring i trädgården.

Hon sätter sig på bänken som står under den ensamma stora björken i ett hörn af trädgården.

Sakta öppnas grinden. Sven kommer. Han är allvarsam. Han sätter sig bredvid Astri och börjar strax tala, lågmäldt och liksom mödosamt.

— Nu skall du lofva mig det, Astri, nu skall du säga, att du följer mig på alla färder, alltid.

— Du vet, att jag älskar tystnaden, stillheten vid sjöarna och denna gård, svarar Astri sakta.

— Du vet, att jag älskar dig, säger Sven häftigt, och jag har tänkt i stor fröjd, att du hade mig kär. Hans häftiga omfamning skrämmer Astri, och hon stöter honom bort. Men hon ser, att hans ögon äro fula och röda, och hon fattar hans hand och säger:

— Tala till mig, käraste!

— Jag måste resa härifrån. Arbetet kallar mig oafvisligt. Säg, att du följer mig! Vår väg skulle gå genom leende nejder, öfver stora haf till vackra städer i främmande länder. Säg, att du följer mig! Sven ser oroligt på Astri.

Men Astri talar tankfullt som till sig själf. — Mitt hvita rum skulle blifva tomt, och Helma skulle säga i sitt hjärta: Så snart hon lämnade alla blommorna.

Hvem skulle göra leksaker åt byns barn? Hvem skulle taga emot deras små buketter af ringblommor och deras leenden? Jag blefve dig visst en trumpen kamrat, och jag

skulle kanske dö på vägarnas långa färder af längtan till stillheten vid de egna sjöstränderna och ängarna.

Sven höjer sitt hufvud med en suck.

— Stanna, säger jag dig. Men vet, att det kommer en tid, då stillheten, själfva solen icke skall vara dig nog. Och du skall tvina som en blomma utan vatten, och du skall icke veta, hvad du skall göra under långa höst- och vinterkvällar, ty din själ är full af glöd i sin hvithet. Du är den jordbundna blomman, du är drömmen som fröjdats och plågat mig.

— Jag har en bok, åt hvilken jag kan anförtro sorgerna, säger Astri nästan hviskande.

— Jag har barnen från byn, åt hvilka jag kan göra leksaker så lustiga, att deras bleka kinder blifva röda af glädje, då jag säger: Små barn, detta är åt Eder. — Jag har solen, som lyser äfven om vintern.

Jag älskar dig med stor kärlek, men de hålla alla mig fast i mina händer och säga: Du har lofvat, du har lofvat.

— Jag har också lofvat, allt har jag lofvat åt arbetet, som är en stor och härlig

möda. Och trädgårdarna stå fulla af blommor, eldröda, vänliga, ömmare blommor, säger Sven häftigt. Han reser sig upp, hans händer omfatta Astris. Hon ser upp på hans ansikte, som lyser af en stor vrede, sorg och ömhet. Han går, utan att säga något vidare.

Kvällsvinden for genom den ensamma björken och smekte Astris ansikte. Men det var en främmande smekning. Hon skalf som af frossa, men satt ännu länge kvar under det sakta vajande trädet. Hon försökte gifva sig själf en förklaring, tala till sitt hjärta, som blef så trött, då Sven sade: Det finns andra, ömmare blommor — att det icke orkade gifva ord åt munnen, som ville ropa: Jag följer dig. Hon förde handen öfver ögonen.

Men hon höjde åter hufvudet och gick hastigt ut genom den skumma trädgården.

I rummet lyste nu ingen tröstande sol öfver bädden, men sommarnattens skymning lade sitt hufvud bredvid Astris på kudden, och hon somnade.

II

Sommarn är slut, äfven hösten har gått. Det är vinter. Astri ser ut från sitt fönster öfver den snötäckta trädgården. Många nya tankar hafva födts hos henne, många tunga hemligheter har hon anat, men också nya fröjder. Hon tar sin bok, för den smekande mot kinden, öppnar den och börjar skriva.

Min tysta bok! Vi äro två ensamma, oförstådda ting. Men nu hafva vi hunnit öfver det svåra. Lugnet har kommit.

Då sjön är upprörd af vinden, då himlen är full af moln, då sjunger jag: Vinden stillas, solen kommer åter. — Detta är att förtrösta. Men då min egen själs bottenlösa haf svallar och vändas i oro, då tänker jag: Aldrig, aldrig blir det lugnt. — Det är att misströsta och tvifla.

Då jag var fjorton år och gick i skolan, sade jag till far: Man blir förtviflad af att tvingas lära sig den högre matematiken. — Förtviflad! Man säger det ordet innan man är vuxen, man säger det för någon olustighets skull, utan vetskap om dess innebörd.

Men nu skall jag säga dig, min hvita bok: då förtviflan är inne i själen, då säger man det icke. Man färdas i en båt öfver hafvet. Stormvinden kommer, stjälpel båten. Man sjunker och kan icke klaga för vattnets tyngd. Man sitter i sitt rum, man skådar endast tomhet och sjunker i ett djup, som är ensamhet. Att vara till är en smärtlös oro, men man lugnas ej af tanken på döden. Smärtan är domnad och hör icke, då man tigger den som en gudsgåfva. Man ligger i sin säng och gråter öfver blommorna som mist förmågan att fröjda. Bref, som komma från den man älskar, kastar man olästa i elden af en stor ledsnad, ty det finns icke en enda värmande tanke i hela vida världen. Bref, som man skulle älska likt glada budskap, fastän de vore sårande

och stränga. — — — Kan du nu fatta, min hvita bok, hvad förtviflan är. Men nu vet jag, att jag ändå icke kunnat säga dig det.

Men att tillfriskna från en stor förtviflan, det är mera än vår i skogen, ty det är att känna våren inne i sin egen själ. Det är tusen fröjder, som vakna och le mot den största fröjden, som är lifvet.

Man skådar solen i jublande andakt, då han lyser öfver djupa snödrifvor. Man kysser drifhusblommorna, hyacinterna, de stora konvaljerna och chrysanthemerna, medan man i hemlighet tänker på allt, som ligger gömdt under vinterns snömassor. Att få plocka de första blå blommorna, som födas på den våta solbacken, det är en särskild fröjd för sig. Att gå omkring i trädgården, klädd i små stöflar, som skydda skorna för det vätande snöslasket, det är en fröjd för sig. Och sedan i april, när molnen fälla de stora flingorna, är det en särskild fröjd att vända ansiktet uppåt och låta snön kittla näsan, munnen och kinderna.

Min hvita bok, det finns så oändligt

många fröjder, som hjälpa oss att förstå och älska lifvet.

Men i en stor förtviflan födes en stor stolthet, kanske högmod. Högmod är en gudomlighet, som hjälper öfver afgrunder, men på de leende blomsterfälten är hon farlig som en demon, ty hon hviskar: Se, så du burit bördan, modigt och tyst som en drottning. — Men man måste säga till henne: Gå bort, far till andra, som ensamma kämpa på stora rasande vatten, far till de små torpens husbönder, hvilkas skördar vår-frosten tager en oanad natt. Far till fäder och mödrar, hvilkas barn döden tager vid blomningstiden, till alla dem, som skatter ägt och allt förlorat. Hög deras hufvuden och säg: I ären en hög och modig guds välborna barn. Det anstår Eder icke att brytas. — Och då du bragt deras suckar till en sådan kunskap, far då åter till andra, andra. Ty det sägs, att det finns så många människor i hvarje land, i hvarje stad, som sörja och förtvifla. Och tänk, det finns så många länder och städer.

Astri skyndar från grindstugan. Hon har något stort att tala om.

Helma, som just hvilar sig i en gungstol i matsalen, ser förvånad upp, då Astri så bullersamt kommer in.

— Helma! Maja har nu fått ett barn, ett riktigt barn, ett gossebarn! Då jag gick förbi grindstugan, öppnade byfrun dörren och bad mig komma in. Jag stannade på tröskeln. Maja sof. Och barnet, som låg vid hennes bröst, var så litet, att man måste knäppa sina händer i andakt. Maja vaknade, hon sade intet, men hon såg ut, som visste hon alla hemligheter.

Helma säger intet, hon ser blott allvarligt leende på Astri.

— Helma, säg ändå, att ingen bild är så vacker som madonnans och barnets bild,

som finns därinne i ditt arbetsrum. Den är så vacker, att jag nästan ville tro på dess väsens innebörd. Renheten är något, som behagar oss alla innerst inne. Därför hafva också människor älskat att föreställa sig gudar som rena jungfrurs söner. Renheten är det gudomliga.

Men Majas barn, alla mödrars små barn, de äro också som små gudar. Men mödrarna och fäderna vore icke värdiga att vidröra dem.

— Astri, säger Helma, vi måste respektera lifvets former.

— Jag respekterar ju också en kamel eller en giraff, men jag vill icke vidröra dem.

— Du fattar icke undergifvenheten inför det starkaste, säger Helma allvarsamt.

— I allt, som liknar en kamp, vill jag icke vara undergifven.

— Du högmodiga lilla flicka, säger Helma och börjar sy på ett broderi, som legat hopviket i hennes famn.

Men Astri skyndar till sitt rum och tänker icke längre på Helmas ord.

Då hon kommer tillbaka, har hon händerna fulla med band, garn, knappar och tygstycken. Och hon börjar klippa och sömma.

— Tänk, Helma, han behöfver så mycket, en tröja, en kolt, ett täcke, och sedan, längre fram, små strumpor, byxor, mössa och kappa. Han är ju också vårt barn nästan lika mycket som Majas, eftersom han blef född i hvita gården, icke sant, Helma.

Och Helma nickar leende åt Astri.

Det är i maj.

Kirkas, som sedan en månad är värdinna i en af kyrkbyns största gårdar, kommer en eftermiddag till hvita gården. Hon berättar en liten händelse, som timat i byn.

Vid landsvägen, som går just förbi kyrkan, stod en förtorkad enrisbuske. Man visste icke, hvarifrån vinden fört en elds-gnista till busken, som snart stod i ljusan låga. Det var just på lördagsafton. Man hade öppnat ett fönster i kyrkan, där det städades till söndagsgudstjänsten. Vinden blef häftig, det sprakade till i den brinnande busken. Gnistor flögo vidt omkring, hvirlade kring den gamla klockstapel, glimrade ännu borta vid gärdet, som omsluter klockarens gård. Men en gnista fann vägen genom kyrkans öppna fönster och stan-

nade på altarets tafla. Gnistan svedde Jesu-
barnets gloria.

Pastorn var sorgsen öfver olyckan och
hade sändt bud till den unge målarn, som
gjort taflan. Man hoppades, att denne skulle
kunna utplåna den svarta fläcken på glorian.

Kirkas berättelse kommer Astris hufvud
att svindla af gömda tankar, men hon bemö-
dar sig att säga lugnt:

— Tänk, ända till en kyrkas altare kan
vinden nå.

Helma talar med Kirkas om hushållning,
om trädgårdsskötsel och om lärftsväfvar.
Kirkas berättar om kalvvar och grisar, som
föddts, och om de flitigt värpande hönsen.

Astri lyssnar ouppmärksamt till allt detta.
Hon går oförmärkt in i sitt rum, där hon
får knäppa sina händer och tänka sina många
tankar. — — — Han skall åter komma till
byn, han, som blef stormvinden öfver min
själs ängar och bragte hagelskurar att för
en tid lamslå mitt väsens ungdom. Skall
jag möta honom? Skall han tala till mig?

— — —

Så sade Helma, då jag låg sjuk i min säng: Barn, du har varit alltför sträng mot dig själf. Du är ömtålig.

Att vara sträng mot sig själf är ett högmod, som man icke kan öfvervinna, ett lysande, envist högmod, som plågar, ty man är ju ändå ung och längtande.

Men att vara sträng mot sig själf, är också att vara sträng mot en annan. Men jag vågar knappast säga till mig själf: Nu vill jag vara god mot honom, god och sann och fattig inför honom.

Det finns en sådan lycka som mors, en sådan som Helmas, en sådan som Majas. Hvilken är den största lyckan? Helma har sagt: den, som man aldrig når.

Förgäfvess har Astri spejande lyssnat nere vid stranden. Ingen båt har landat vid gårdens brygga. Endast ensamma fiskare hafva sakta rott sina båtar förbi.

— Så härligt väder i dag, har Astri sagt till dem. De förstå och älska en sådan hälsning och hafva hvilat en stund på årorerna och svarat med ett högt leende: Ja.

Men ingen båt har landat vid bryggan. Astri vänder upp till gården med en suck. Hon vill skriva ett bref till hemmet.

Efter middagen är hon på färd öfver sjön. Hon rör ifrigt med små, hastiga tag. Hon måste hinna fram, innan byposten far från den stora gården.

Där kommer en båt från den motsatta stranden. Astri igenkänner snart hela lasten. Det är barn från torpen och gårdarna.

— Har posten kommit, frågar Astri.

— Ja, ropa barnen och visa upp sina tidningar. De hafva också ett bref till hvita gården. Astri ror till dem, får brefvet, nickar till alla barnen och ror ifrigt vidare. Brefvet hinner hon läsa en annan gång.

Då Astri kommer in i stugan, gör postgubben sig just i ordning till affärd. Hon lämnar sitt bref till gubben med en glädlig nick.

Men på stugans långa bord upptäcker hon en tidning och på tidningen ett bref, å hvilket ett namn står skrifvet med små, nätta bokstäfver. Något smärtsamt skymtar öfver hennes ansikte, och hastigt lämnar hon stugan.

I en skogsdunge vid vägen bryter Astri brefvet, som barnen lämnade henne. Det är från en släkting i ett främmande land. Men hennes tankar kunna icke följa orden på papperet. De dröja envist, i orolig aning, vid det lilla brefvet, som låg på stugans bord.

Det går en man på vägen. Han läser så ifrigt i sin tidning, att ett obrutet bref faller ur hans hand. Långsamt tar han upp brevet och ser i detsamma Astri, som kommer honom till möte från björkdungen. Han stannar ett ögonblick, men så går han till henne, hälsande med ett säreget tungt leende.

Ingen säger något. Då de vandrat ett stycke på vägen, försöker Astri säga något om våren, som åter kommit, men orden stanna liksom i bröstet, och hon måste hosta litet.

— Du är väl icke sjuk, säger Sven med en uppmärksam, hastig blick på Astri.

— Jag — nej, svarar Astri, vemodigt leende.

Så gå de åter tysta en lång stund.

— Du vet kanske, att jag har en ung hustru, säger Sven plötsligt, alltför glädtigt.

— Nej, svarar Astri lågt. Hon känner, att blodet går från hennes ansikte, en sär-egen mattighet griper henne och hon säger:

— Låt mig sitta en stund, jag måste befria en myra, som krupit in i min sko.

Sven ser liksom förundrad på Astri, som snart åter spänstigt reser sig, lyfter sitt hufvud och försöker att säga glädligt:

— Och du är lycklig?

— Ja, det gladdede dig väl icke, om jag vore olycklig.

Astri ser förvånad på Sven.

— Jag har ju icke rätt att säga: Det gladdede mig, om du icke vore lycklig.

— Du säger aldrig sanningen.

— Jag hade tänkt säga dig sanningen i dag.

Sven ser ännu mera förvånad på Astri, som säger:

— Solen har icke varit mig nog, ej heller blommorna. Högmödig har jag varit, men också olycklig, mycket olycklig. De bref du sände mig, kastade jag olästa i elden af en stor förtviflan. Men jag tänker på dig alltjämt med stor kärlek. Och nu

har du en annan vän, en hustru, som jag ville säga till: Gå, gå, gå, jag kan icke se ditt ansikte, du plågar mig. — Och dock är hon kanske god, mycket mera god än jag.

— Ja, hon är god, mycket mera god än du, säger Sven med en suck; men det lyser som af lycka i hans ögon. — Astri, jag hade tänkt, att aldrig säga dig detta: — Jag längtar ut ur en stor och dödande ledsnad.

— Käraste Sven, säger Astri och fattar hans hand, och hennes ansikte strålar som af en lyckohändelse.

— Jag ville frigöra mig, jag är olycklig, säger Sven sakt.

Men Astris ansikte blir plötsligt strängt och mycket allvarsamt.

— Sven, du minns den lilla svarta katten, som finns i hvita gården. Han är icke längre leksam och roande. Maja sade en dag: Låt oss taga en annan. — Jag blef så upprörd öfver Majas hårda ord, att jag måste säga: — Låt oss bevara troheten, om det också vore endast mot en stackars liten, svart katt. — Vi skrattade alla, men det är

nog något mycket allvarsamt. Jag tror, att det är orättfärdigt att bryta ett gifvet löfte, som någon annan tryggar sig till, och det är fult, alltid fult. Ett löfte är visst något stort och omfattande. Jag tror att det aldrig bör gifvas i högmod, icke i trots, icke i en häftig glädje. Ett löfte borde gifvas i en stor vishet.

— Men en stor vishet kommer efter en stor ovishet, och därför har man rätt att frigöra sig, hör du det, frigöra sig, säger Sven häftigt.

— Sven, tänk ut, hvad hon som är din hustru skulle säga om dessa dina ord.

Sven går tyst en lång stund. Så säger han tungt och mödosamt:

— Hon skall säga: — Du är bunden, jag ger dig icke friheten. — — — Nu vet jag det, så skall hon säga.

Sjön skymtar redan mellan träden. Sven väckes ur sina tankar och säger:

— Jag vill ro dig öfver sjön.

— Jag vill också, att du skall ro mig öfver sjön, säger Astri.

— Det finns dock mycket att fröjdas öfver, försöker Astri säga, då hon ser på Svens ansikte, där han ror med trötta, långsamma tag.

— Menar du det?

— Jag vet icke. Astri vänder sitt sorgsna ansikte utåt sjön.

Så tala de ingenting vidare på en lång stund.

Små lummiga holmar, som titta upp ur sjön, sända dofter från blommande träd; muntert kvittrande fåglar flyga smeksamt tätt, liksom tröstande, invid båten.

— Små fåglar, små fåglar, säger Astri sakta.

— Så tung du blifvit, säger Sven med en matt glimt i ögonen och hvilat en stund på åran. Astri nickar.

Så ror man åter vidare under tystnad.

Båten är redan nära hvita gårdens brygga. Astri lämnar rodret, går att sätta sig bredvid Sven och säger lågmäldt:

— Hör, om du skulle tänka på mig som på en mor, som älskar öfver allt annat sin enda son. Jag skulle också bemöda mig, att tänka på dig utan lidelse, såsom visst mödrarna tänka på sina unga söner. Hänförd skall jag mottaga budskap om din berömmelse bland människorna, och du skall blifva stor och ärad som en kung.

Så säger hon hviskande som till sig själf: Men fåfängt skall jag längta att bjuda min famn åt ditt trötta hufvud om kvällen.

Tyst, som ett tröstbehöfvande barn, har Sven lyssnat till Astri. Men plötsligt går ett drag af obändig egenvilja öfver hans anledsdrag och han kysser hennes sorgsna ansikte och talar häftigt och lidelsefullt:

— Nej, nej, jag vill tänka på dig som min brud, min jungfruliga, ännu ouppnådda brud, och jag skall blifva fri, fri, fri.

Båten har af en lätt vind drifvits rakt till bryggan. Astri fattar hastigt Svens hufvud

mellan sina händer och hviskar i hans öra:
— Det vore visst en alltför stor och syndig lycka. Och i ett nu är hon uppe på bryggan och går med lyckliga steg upp mot gården.

Vinden, som helt sakta smekte den nyckfulla sjön, blir plötsligt rasande och själfsvåldig. Sven blickar förtjust ut öfver det skummande lilla hafvet. Han går att hämta ett segel från båthuset, gör hastigt i ordning sin farkost, som snart går i yrande fart bortom udden, mot den öppna farliga fjärden.

* * *

Men midt i trädgården står Astri lyssnande utåt sjön, där vinden går som ett regn af kyssar, häftiga, länge återhållna, vilda, obändiga.

Ju. skönl. 1.
Backman

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 9665

B211

X

